

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Ступінь вищої освіти «бакалавр»
Галузь знань: І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
Спеціальність: І5 «Медсестринство»
Освітня програма «Медсестринство»

Розглянуто та затверджено на засіданні Вченої ради

Протокол № 10 від 30 травня 2025 року

_____ Михайло ВОЛКОВ

Миколаїв 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму атестаційного екзамену укладено відповідно до затвердженого стандарту вищої освіти за спеціальністю І5 Медсестринство для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми підготовки фахівця Медсестринствова освітнім ступенем «Бакалавр» зі спеціальності І5 «Медсестринство»

Атестаційний екзамен призначений для визначення теоретичної і практичної підготовки випускника до виконання професійних завдань. Програма і порядок проведення випускних екзаменів визначається «Положенням про організацію освітнього процесу в Приватному Вищому Навчальному закладі «Медико-Природничий Університет», «Положенням про Європейську кредитно-трансферну систему навчання», «Положенням про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії» та іншими нормативно-правовими актами.

Програма включає перелік питань ряду дисциплін циклу професійної підготовки, передбачених навчальним планом, освітньо-професійною програмою підготовки фахівців зі спеціальності І5 «Медсестринство»:

- Клінічне медсестринство у внутрішній медицині.
- Клінічне медсестринство в хірургії.
- Клінічне медсестринство в педіатрії

1. Опис атестації здобувачів вищої освіти спеціальності «І5 медсестринство», освітнього ступеня «бакалавр»

Проведення Атестації регламентується навчальним планом, діючими наказами Міністерства освіти і науки та Міністерства охорони здоров'я України, Положенням про проведення Атестації в Приватному вищому навчальному закладі «Медико-Природничий університет».

Атестація – форма проведення контролю екзаменаційною комісією програмних результатів навчання та оцінки сукупності знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих здобувачем вищої освіти у процесі освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою, і визначення відповідності рівня та якості отриманої вищої освіти, вимогам стандартів рівня їх кваліфікації за спеціальністю.

Атестація є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми і завершальним етапом освітньої діяльності для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності І5 Медсестринство освітньо-професійної програми «Медсестринство», яка проводиться в кінці останнього семестру і є підсумком навчання в обсязі 30 годин/1 кредит (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ЄКТС).

Атестація здобувача вищої освіти здійснюється екзаменаційною комісією (надалі ЕК), що створюється щорічно і вирішує питання про присвоєння їм освітньої кваліфікації «бакалавр» та видачу відповідного державного документа (диплома).

2. Форма Атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Медсестринство» спеціальності І5 Медсестринство здійснюється у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, який складається з таких компонентів:

I – інтегрований тестовий іспит «Крок Б». Стандартизований інтегрований тестовий іспит «Крок Б» проводиться Екзаменаційною комісією Університету та Центром тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» і «Фармація» при Міністерстві охорони здоров'я України. Результати стандартизованого тестового ліцензійного інтегрованого екзамену «Крок Б» визначаються як «**склав**», «**не склав**».

II – практично-орієнтований іспит з клінічного медсестринства у внутрішній медицині, клінічного медсестринства в педіатрії, клінічного медсестринства в хірургії з виставленням середньої арифметичної оцінки за діючою в Університеті національною, 200- бальною та шкалою ЄКТС.

Мета Атестації здобувачів вищої освіти

Контроль Екзаменаційною комісією програмних результатів навчання та оцінка якості, сукупності знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих здобувачем вищої освіти у процесі освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою «Медсестринство», і встановлення фактичної відповідності рівня практичної підготовки до вимог Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» за спеціальністю І5 «Медсестринство».

У результаті вивчення навчальних дисциплін у здобувача будуть **сформовані наступні компетентності:**

Інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні:

ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Навички використання інформаційних і технологій комунікаційних.

ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові:

СК 01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці.

СК 02. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.

СК 03. Здатність задовольнити потреби пацієнта клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками.

СК 04. Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 05. Здатність ефективно застосовувати сукупність медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення догляду на основі холістичного (цілісного) підходу, враховуючи задоволення потреб пацієнта у комфорті, харчуванні, особистій гігієні та здатності особи задовольняти свої щоденні потреби.

СК 06. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

СК 07. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта.

СК 08. Профілактична діяльність медичної сестри, направлена на збереження і зміцнення здоров'я, попередження захворювань й інформування та навчання пацієнта та членів його родини.

СК 09. Здатність здійснювати організацію, впровадження та контроль медсестринського процесу в паліативній та хоспісній допомозі.

СК 10. Здатність до організації надання медичної допомоги за принципом сімейної медицини.

СК 11. Здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення.

СК 12. Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки.

СК 13. Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження.

СК 14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах.

СК 15. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу в надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час.

СК 16. Здатність організовувати та управляти відповідним структурним підрозділом (лідерство та менеджмент).

СК 17. Здатність організовувати та забезпечувати медсестринську діяльність, спрямовану на забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя, раннє виявлення та профілактику порушень у дітей, покращення їхнього розвитку, підвищення якості їхнього життя, супровід і підтримку сімей з дітьми, у яких виявлено порушення розвитку.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані (за списком 1).

ПРН 2. Проводити діагностику згідно спеціалізації: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта.

ПРН 3. Планувати медсестринські втручання.

ПРН 4. Здійснювати контроль за роботою молодшого медичного персоналу та станом інвентарю.

ПРН 5. Здійснювати медсестринське адміністрування.

ПРН 6. Забезпечувати здоровий мікроклімат в колективі.

ПРН 7. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду.

ПРН 8. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 2) з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму.

ПРН 9. Належно виконувати медичні маніпуляції (за списком 3) з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта.

ПРН 10. Виконувати найпростіші методи фізіотерапії (за списком 6).

ПРН 11. Координувати дії за допомогою поєднання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта (за списком 4).

ПРН 12. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму (за списком 5).

ПРН 13. Виписувати, зберігати та застосовувати фармакологічні засоби (за списком 7).

ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження (за списком 8).

ПРН 15. Надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 9).

ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій (за списком 10).

ПРН 17. Планувати і проводити профілактичні та протиепідемічні заходи щодо інфекційних хвороб (за списком 11).

ПРН 18. Організувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань.

ПРН19. Проводити медико-гігієнічну пропаганду.

ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію.

3. Політика Атестації

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра проводиться після завершення навчання на відповідному рівні вищої освіти.

До Атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності І5 Медсестринство і не мають академічної заборгованості.

Студент зобов'язаний в повному обсязі оволодіти компетентностями - комбінацією знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу освітню діяльність і є результатом навчання здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Медсестринство» спеціальності І5 Медсестринство на певному рівні вищої освіти.

Успішним складанням Єдиного державного кваліфікаційного іспиту вважається успішне складання кожного компонента іспиту

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти під час Атестації:

- самостійне виконання практичних завдань без використання зовнішніх джерел інформації;
- списування заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);
- виконання всіх завдань є обов'язковим.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і освітніх ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу, принципів толерантності, доброзичливості та виваженості у спілкуванні зі студентами та викладачами;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика щодо проведення Атестації здобувачів вищої освіти, оцінювання їх знань та перескладання:

- ЕК працює у строки, визначені графіком освітнього процесу на поточний навчальний рік;
- Атестація здійснюється відкрито і публічно;
- засідання ЕК проводиться за участю більше ніж половини її складу та обов'язкової присутності голови Екзаменаційної комісії;
- присутність здобувача вищої освіти на Атестація є обов'язковою;
- оцінку Атестація виставляє кожен член комісії;
- підсумкова оцінка з Атестація визначається як середня з позитивних оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань;
- повторне складання Атестація з метою підвищення оцінки не дозволяється;

- засідання ЕК оформлюється протоколом;
- студенти, які не склали будь-який з компонентів Атестація, мають право повторно скласти іспит, але не більше одного разу протягом трьох років;
- у випадку неявки здобувача вищої освіти на Атестація з поважної причини, що підтверджується відповідними документами, йому може бути встановлена інша дата складання Атестація під час роботи ЕК, або створюється виїзна ЕК;
- у випадку неявки здобувача вищої освіти на Атестація з неповажної причини, у протоколі зазначається, що він є неатестований у зв'язку з неявкою на Атестація, з наступним відрахуванням з Коледжу;
- здобувачі, які не склали Атестація у зв'язку з неявкою без поважних причин або отримали незадовільну оцінку, мають право на повторну Атестація протягом трьох років після відрахування з Університету (у період роботи ЕК з відповідної спеціальності в строки визначені графіком її проведення), але не більше 1 разу за вказаний термін (3 роки).

Методи контролю Атестації (практично-орієнтований іспит)

Контроль Атестації (практично-орієнтований іспит) передбачає вирішення однієї клінічної ситуаційної задачі (з клінічного медсестринства у внутрішній медицині, клінічного медсестринства в педіатрії, клінічного медсестринства в хірургії) та демонстрації виконання однієї практичної навички з кожної дисципліни, що виноситься на іспит.

При оцінюванні відповіді здобувача вищої освіти враховується наступне:

- вільне володіння терапевтичною, хірургічною, педіатричною термінологією;
- вміння застосовувати стратегію медсестринської допомоги пацієнтам при терапевтичній, хірургічній, педіатричній патології в умовах ЗОЗ та в домашніх умовах;
- вміння надавати екстрену долікарську медичну допомогу на підставі діагнозу гострого невідкладного стану;
- вміння застосовувати знання з медсестринського процесу в роботі з пацієнтами;
- вміння надавати рекомендації та планувати й проводити профілактичні, реабілітаційні заходи.

Порядок та критерії оцінювання результатів Атестації (практично-орієнтований іспит)

Тривалість усної відповіді під час Атестація (практично-орієнтований іспит) одного студента, не повинна перевищувати 30 хвилин.

Виконання всіх екзаменаційних завдань під час іспиту є обов'язковим.

Оцінювання відповіді студента під час Атестація проводить кожен член Екзаменаційної комісії.

Незадовільна оцінка з одного з екзаменаційних завдань є підставою для виставлення незадовільної оцінки за Атестація в цілому.

Підсумкова оцінка з Атестація визначається як середня з позитивних оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань.

Отримана на основі національних оцінок рейтингова оцінка в балах **ЄКТС** (200 балів) переводиться у європейські оцінки **ЄКТС** (A, B, C, D, FX, F).

Рішення ЕК про оцінювання знань, виявлених при складанні Атестації, а також про присвоєння здобувачам кваліфікації та видання випускникам дипломів (загального зразка чи з відзнакою) приймається на закритому засіданні ЕК

відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні.

За однакової кількості голосів голос голови Екзаменаційної комісії є вирішальним.

Якщо відповідь здобувача на практично-орієнтованому іспиті не відповідає вимогам рівня атестації, ЕК ухвалює рішення про те, що здобувач не пройшов Атестацію і в протоколі засідання ЕК йому виставляється оцінка «незадовільно».

У випадку, якщо здобувач не з'явився на Атестацію (практично-орієнтований іспит) у протоколі зазначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на Атестацію.

Критерії оцінювання визначаються за національною шкалою – «5», «4», «3», «2» та шкалою ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F (Табл.1, Табл.2).

Таблиця 1. Розподіл балів, які отримують здобувачі та критерії оцінювання практично-орієнтованого іспиту

Атестація (практично-орієнтований іспит)				
Середні значення оцінювання державної атестації у балах та за традиційною шкалою				
Структура атестації	«відмінно»	«добре»	«задовільно»	«незадовільно»
Клінічне медсестринство у внутрішній медицині	80	69	59	0
Клінічне медсестринство в педіатрії	60	55	40	0
Клінічне медсестринство в хірургії	60	55	40	0
Атестація	200	179	139	0

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач за іспит – 200 балів.

Таблиця 2. Схема критеріїв оцінювання практичного завдання Атестації (практичноорієнтований іспит)

Практично-орієнтований іспит	Клінічне медсестринство у внутрішній медицині// Клінічне медсестринство в педіатрії та хірургії			
	«5»	«4»	«3»	«2»
Клінічне медсестринство у внутрішній медицині				
Вирішення ситуаційного клінічного завдання, встановлення медсестринського діагнозу, складання етапів медсестринського процесу, бали	40	34	29	0
Демонстрація практичної навички, бали	40	35	30	0
Максимальна оцінка	80	69	59	0
Клінічне медсестринство в педіатрії				
Вирішення ситуаційного клінічного	30	25	20	0

завдання, встановлення медсестринського діагнозу, складання етапів медсестринського процесу, бали				
Демонстрація практичної навички, бали	30	30	20	0
Максимальна оцінка	60	55	40	0
Клінічне медсестринство в хірургії				
Вирішення ситуаційного клінічного завдання, встановлення медсестринського діагнозу, складання етапів медсестринського процесу, бали	30	25	20	0
Демонстрація практичної навички, бали	30	30	20	0
Максимальна оцінка	60	55	40	0
Підсумкова оцінка	180-200	140-179	100-139	99 і менше

Таблиця 3. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
180 – 200	A	відмінно
165 - 179	B	добре
150 - 164	C	
135 - 149	D	
120 - 134	E	задовільно
70 - 119	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 69	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

4. ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

4.1. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині

Метою дисципліни «Клінічне медсестринство у внутрішній медицині» є надання здобувачам вищої освіти фундаментальну і логічно-послідовну систему знань практичної спрямованості з визначення та оцінки стану здоров'я пацієнта, шляхом моніторингу та аналізу, дослідництва та критичного клінічного мислення у процесі застосування знань теоретичної, практичної та доказової медицини для ефективної медсестринської діяльності при терапевтичній патології, та удосконалення навичок виконання медсестринських втручань, організації ефективної роботи в системі закладів охорони здоров'я та у домашніх умовах щодо профілактики, диспансеризації та реабілітації пацієнтів з патологією внутрішніх органів, у тому числі пацієнтів похилого віку.

Тема 1. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при ХОЗЛ, бронхіальній астмі.

Історія розвитку вчення про внутрішню медицину, її місце серед інших клінічних дисциплін. Основні історичні етапи розвитку внутрішньої медицини в Україні. Внесок академіків М.П.Кончаловського, Г.Ф.Образцова, М.Д.Стражеска, М.М.Губергрица, Ф.Г.Яновського, В.Х.Василенка, Л.Т.Малої в розвиток вітчизняної внутрішньої медицини. Основи законодавства України з питань охорони здоров'я населення, формування здорового способу життя, боротьба зі шкідливими звичками.

Участь медсестри бакалавра в організації роботи відділень терапевтичного профілю як помічника лікаря. Основні принципи організації та методи лікувально-профілактичної допомоги пацієнтам пульмонологічного відділення. Роль медсестри бакалавра в організації охорони праці у відділеннях терапевтичного профілю

Властивості ендобронхіального епітелію. Фізіологічний дренаж бронхів. Вплив дефіциту альфа-антитрипсину на розвиток захворювань бронхів та бронхіальної астми.

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми бронхіальної обструкції, дихальної недостатності, гіперпневматизації легень

Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки при ХОЗЛ, бронхітах, бронхіальній астмі. Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії захворювань. Роль алергенів у виникненні захворювань. Суть та клінічне значення лабораторних, інструментальних та функціональних досліджень. Роль рентгенологічного, бронхоскопічного, спірографічного, гіпоксичних проб (Штанге та Генче) та ін. методів обстеження при ХОЗЛ, бронхітах, бронхіальній астмі. Сучасні погляди на лікування під час нападу і періоді ремісії. Роль медичної сестри бакалавра у наданні невідкладної допомоги при астматичному статусі.

Тема. 2. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при пневмоніях, туберкульозі легень, раку легень

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми ущільнення легеневої тканини та порожнини в легеневій тканині.

Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки при пневмонії, туберкульозі та раку легень.

Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії захворювань. Роль ендо- та екзогенних факторів у виникненні захворювань. Сучасні погляди на лікування. Роль медичної сестри бакалавра у наданні невідкладної допомоги при гіпертермічному, больовому, ініюксикаційному синдромах, задишці, кровохарканні та легеневої кровотечі.

Особливості обстеження пацієнта та медсестринський процес з COVID-19.

Тема 3. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при плевритах, гнійних захворюваннях легень.

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми рідини та повітря в плевральній порожнині, бронхіальної ектазії.

Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки при плевритах, гнійних захворюваннях легень.

Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії захворювань. Роль ендо- та екзогенних факторів у виникненні захворювань. Сучасні погляди на лікування. Роль медичної сестри бакалавра у наданні невідкладної допомоги при задишці, кровохарканні та легеневої кровотечі.

Тема 4. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при гіпертонічній хворобі

Особливості роботи медичної сестри бакалавра у відділеннях кардіологічного профілю.

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми артеріальної гіпертензії та артеріальної гіпотензії.

Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки при гіпертонічній хворобі.

Роль психогенних факторів у виникненні захворювання. Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії захворювань. Діагностичне значення ортостатичної та кліностатичної проби, холтер-моніторингу артеріального тиску.

Сучасні погляди на лікування відповідно до стандартизованих протоколів. Роль медичної сестри бакалавра у наданні невідкладної допомоги при задишці, гіпертензії, гіпотензії, непритомності.

Роль медсестри бакалавра при проведенні реабілітації пацієнтів.

Тема 5. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при ІХС, стенокардії, інфаркті міокарда, хронічній недостатності кровообігу

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми коронарної недостатності, гострої і хронічної серцевої недостатності, судинної недостатності та недостатності кровообігу.

Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки ішемічної хвороби серця.

Клінічні синдроми гострої і хронічної серцевої недостатності, синдром судинної недостатності. ІХС. Стенокардія. Гострий інфаркт міокарда. Хронічна недостатність кровообігу.

Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії ІХС. Роль атерогенних та психогенних факторів у виникненні захворювання. Диференційна діагностика атипичних форм інфаркту міокарда. Сучасні погляди на медикаментозне та хірургічне лікування. Роль медичної сестри бакалавра у наданні невідкладної допомоги при задишці, кардіалгії, серцевій та судинній

недостатності, кардіогенному шоці, серцевій астмі та набряку легень, тромбоемболії, аритмії, аневризмі шлуночків, синдромі Дреслера.

Тема 6. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при аритміях

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми аритмії.

Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки синусової тахікардії, синусової брадикардії, синусової аритмії, екстрасистолії, пароксизмальній тахікардії, синоаурикулярній блокаді, внутрішньопередсердній блокаді, атріовентрикулярній блокаді, порушенні внутрішньошлуночкової провідності, миготінні (миготлива аритмія) і тріпотінні передсердь, тріпотінні та миготінні (фібриляція) шлуночків.

Роль основних функціональних методів у діагностиці аритмій. Діагностична цінність електрокардіографії, ехокардіографії, фонокардіографії, холтер-моніторингу ЕКГ, варіаційної пульсометрії та ритмограми.

Сучасні погляди на медикаментозне, консервативне та хірургічне лікування. Роль медичної сестри бакалавра у наданні невідкладної допомоги при аритміях. Особливості догляду за пацієнтами.

Тема 7. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при гастритах, виразковій хворобі, раку шлунка

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми больовий та диспептичний в гастроентерології. Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки гастритів, виразкової хвороби, раку шлунка.

Роль факторів агресії та захисту у патогенезі виразкової хвороби. Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії захворювань. Дослідження секреторної функції шлунка (інтрагастральна рН-метрія, експрес рН-метрія, моніторинг кислотоутворення). Ендоскопічні методи дослідження шлунково-кишкового тракту (езофагогастродуоденоскопія, колоноскопія, ректороманоскопія). Сучасні погляди на консервативне та хірургічне лікування відповідно до протоколів. Роль медичної сестри бакалавра у наданні невідкладної допомоги при больовому, інтоксикаційному, диспептичному синдромах, шлунковій кровотечі, перфорації, пенетрації, малігнізації, пілоростенозі. Основні принципи догляду за пацієнтом.

Тема 8. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при хронічному гепатиті, цирозі печінки, хронічному холециститі.

Особливості роботи медичної сестри бакалавра у відділеннях гастроентерологічного профілю.

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми больовий, жовтяниці, портальні гіпертензії, гепатолієнальний, холестатичний, печінкової недостатності, цитолізу.

Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки хронічних гепатитів, цирозів печінки, хронічних холециститів.

Роль ендо- та екзогенних факторів у виникненні захворювань. Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії захворювань. Дуоденальне зондування, значення методу для оцінювання функціонального стану гепатобіліарної системи та підшлункової залози. Діагностичні можливості гепатографії, радіоізотопних методів, комп'ютерної томографії та магніт резонансної томографії. Сучасні погляди на консервативне та хірургічне лікування. Роль медичної сестри

бакалавра у наданні невідкладної допомоги при больовому, жовтяниці, портальної гіпертензії, печінкової недостатності, кровотечі із розширених вен стравоходу.

Тема 8. Медсестринське обстеження та втручання при хронічних гепатитах, цирозі печінки, хронічному холециститі.

Визначення захворювання, класифікація, яку покладено в основу клінічного діагнозу. Сприятливі фактори розвитку захворювань. Етіологія, патогенез, патологічна анатомія. Основні клінічні симптоми та синдроми при хронічних гепатитах, цирозах печінки, хронічних холециститах. Абдомінальний больовий, диспептичний, синдром жовтяниці, портальні гіпертензії, гепатолієнальний, холестатичний, печінкової недостатності, цитолізу.

Об'єктивні методи клінічного обстеження пацієнтів (опитування, огляд, пальпація, перкусія, аускультация) пацієнтів з патологією травлення.

Принципи лікування пацієнтів при захворюваннях гепатобіліарної системи. Основні клінічні симптоми невідкладних станів, тактика медсестри бакалавра в наданні екстреної допомоги при больовому синдромі, кровотечі з розширених вен стравоходу.

Профілактика та роль медсестри бакалавра у проведенні диспансеризації пацієнтів. Особливості перебігу та лікування захворювань у осіб похилого та старечого віку.

Тема 9. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при хронічному ентероколіті, панкреатиті.

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми больовий, мальабсорбції, подразнення товстої кишки в гастроентерології. Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки хронічного ентероколіту та панкреатиту.

Роль ендо- та екзогенних факторів у виникненні захворювань. Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії захворювань. Дуоденальне зондування, значення методу для оцінювання функціонального стану гепатобіліарної системи та підшлункової залози. Діагностичні можливості гепатографії, радіоізотопних методів, комп'ютерної томографії та магніт резонансної томографії.

Діагностичне значення основних лабораторних досліджень випорожнень для оцінювання функціонального стану органів травної системи. Сучасні погляди на консервативне та хірургічне лікування. Роль медичної сестри бакалавра у наданні невідкладної допомоги при больовому, інтоксикаційному, диспептичному синдромах, мальабсорбції та подразнення товстої кишки.

Тема 10. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при пієлонефриті, гломерулонефриті, уремії.

Особливості роботи медичної сестри бакалавра у відділеннях нефрологічного профілю.

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми сечовий, нефротичний, нефритичний, ниркової артеріальної гіпертензії, ниркової коліки, ниркової еклампсії. Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки гломерулонефриту, пієлонефриту, нирково-кам'яної хвороби, циститу, хронічної ниркової недостатності.

Роль бета-гемолітичного стрептококу групи А, коморбідних інфекційних станів, екзогенних факторів у виникненні захворювань. Діагностичні лабораторні

та інструментальні критерії захворювань. Діагностичне значення методів дослідження за

Нечипоренко, Аддіс-Каковським, за Зимницьким, визначення кліренсу ендогенного креатиніну – проба Реберга. Діагностичні можливості оглядової рентгенографії, ренографії, радіоізотопних методів, комп'ютерної томографії та магніт резонансної томографії., внутрішньовенної урографії, ретроградної пієлографії, ангіографії нирок, цистографії. Сучасні погляди на медикаментозне та хірургічне лікування. Роль медичної сестри бакалавра у наданні невідкладної допомоги при синдромах: больовому, інтоксикаційному, сечовому, нефротичному, нефритичному, ниркової артеріальної гіпертензії, ниркової коліки, гострій затримці сечі, ниркової еклампсії. Уявлення про види діалізу, трансплантацію нирки.

Тема 11. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при захворюваннях щитоподібної залози, цукровому діабеті, ожирінні.

Особливості роботи медичної сестри бакалавра у відділеннях ендокринологічного профілю.

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми в ендокринології: дисфункції інсулярного апарату підшлункової залози, дисфункції щитоподібної залози, наднирникової дисфункції, акромегалічний, синдром ожиріння. Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки дифузного токсичного зобу, гіпотиреозу, ендемічного зобу, цукрового діабету, ожиріння.

Роль ендо- та екзогенних факторів у виникненні захворювань. Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії захворювань. Клінічне значення лабораторних методів оцінювання функціонального стану щитоподібної залози (визначення основного обміну, визначення йоду, зв'язаного з білками сироватки. Уявлення про радіоізотопні методи дослідження (поглинання I131 щитоподібною залозою, визначення виділення I131 з сечею), сканування щитоподібної залози. Діагностична цінність інструментальних методів дослідження щитоподібної залози (УЗД, рентгенографія, КТ, МРТ) для оцінювання стану пацієнта.

Діагностична цінність та методика проведення основних лабораторних досліджень внутрішньосекреторної функції підшлункової залози (рівень глікемії натще, глюкозотолерантний тест, визначення глікозильованого гемоглобіну, вміст кетонових тіл і глюкози в сечі). Інтерпретація результатів дослідження.

Діагностичне значення лабораторних гормональних досліджень (рівня гормонів в крові, екскреція гормонів з сечею). Інтерпретація результатів.

Уявлення про спеціальні методи дослідження в ендокринології: ангіографію з селективним забором крові, що відтікає від ендокринної залози, для визначення в ній рівня

гормонів, радіоізотопне дослідження (сцинтиграфія щитоподібної залози), денситометрію кісток. Біоімпедансометрія - метод об'єктивної оцінки складу тіла та діагностична цінність функціональних проб із фізичним навантаженням.

Сучасні погляди на медикаментозне лікування. Роль медичної сестри бакалавра у наданні невідкладної допомоги при синдромах дисфункції інсулярного апарату підшлункової залози, дисфункції щитоподібної залози, наднирникової дисфункції, акромегалічний, синдром ожиріння. Роль медичної сестри при хронічних ускладненнях (мікро- та макроангіопатіях).

Тема 12. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при анеміях, лейкоміях, геморагічних діатезах

Особливості роботи медичної сестри бакалавра у відділеннях гематологічного профілю.

Сучасний погляд на кровотворення. Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми в гематології: синдром анемії, геморагічний синдром, лейкомічний синдром, лейкомоїдний синдром, поліцитемічний (плеторичний) синдром, синдром гіперспленізму. Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки анемії, лейкомії, геморагічних діатезів.

Роль ендо- та екзогенних факторів у виникненні захворювань. Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії захворювань. Значення лабораторних методів дослідження згортальної системи крові (коагулограма, тест Кумбса, час кровотечі за Дюке, симптом джгута, час зсідання крові, час рекальцифікації плазми, гепариновий час) для діагностики коагулопатій.

Участь медсестри бакалавра під асистуванні лікарю при проведенні стерильної пункції, трепанобіопсії клубової кістки, пункції лімфатичних вузлів. Діагностичне значення цитологічного дослідження кісткового мозку, гістологічне дослідження матеріалу, морфологічне дослідження лімфатичних вузлів.

Сучасні погляди на медикаментозне та хірургічне лікування. Роль медичної сестри бакалавра у наданні невідкладної допомоги при постгеморагічній кровотечі, гіпертермічному та інтоксикаційному синдромах.

Тема 13. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при ревматизмі, ревматоїдному артриті, остеоартрозі.

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми при захворюваннях опорно-рухового апарату та сполучної тканини: поліартритичний синдром, міопатичний синдром, синдром Рейно, синдром лімфаденопатії.

Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки при ревматизмі, ревматоїдному артриті, остеоартрозі.

Роль ендо- та екзогенних факторів у виникненні захворювань. Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії захворювань. Уявлення про кількісну оцінку суглобового синдрому. Методика проведення та значення вимірювання амплітуди рухів та її нормальні величини у суглобах верхніх та нижніх кінцівок. Діагностична цінність променевих методів дослідження (рентгенографія, КТ, МРТ, УЗД, денситометрія) для оцінювання стану опорно-рухового апарату та суглобів.

Уявлення про морфологічні методи дослідження опорно-рухового апарату: пункція, біопсія суглобів.

Сучасні погляди на лікування. Участь медичної сестри бакалавра у догляді за пацієнтами в умовах стаціонару та дома.

Тема 14. Основні клінічні синдроми, медсестринський процес при алергічних станах.

Медсестринське обстеження пацієнта. Клінічні синдроми при кропив'янці, набряку Квінке, анафілактичного шоку. Клінічні симптоми та особливості перебігу сироваткової хвороби.

Етіологія, класифікація, патогенез, основні суб'єктивні та об'єктивні ознаки при алергологічних станах.

Діагностичні лабораторні та інструментальні критерії алергологічних станів у періоди загострення та ремісії. Роль ендо- та екзогенних факторів у виникненні захворювань. Сучасні погляди на лікування. Участь медичної сестри бакалавра у догляді за пацієнтами в умовах стаціонару та дома при алергологічних станах.

Література:

1. О.С. Стасишин, Н.І. Іванів, Г.Б. Ткачук. Медсестринство у внутрішній медицині. Підручник. Київ, ВСВ «Медицина» 2017- 536 с. [Google disk](#) [ПВНЗ МПУ](#)
2. Галина Кучанська. Обстеження та оцінка стану здоров'я людини : навч. посіб. / Київ : Науково- методичний центр ВФПО, 2023. – 204 с.
https://drive.google.com/file/d/1pAFg_KkxmSvvWVZH-oYFghBzdp23JlcO/view
3. Н. С. Михайловська, Т.О. Кулинич, І.О. Стецюк. Пропедевтика внутрішніх хвороб (за професійним спрямуванням). Навчально-методичний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. – 316 с..
<http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/10362/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A4%D0%A2%D0%95%D0%A2%20%D0%9C%20.pdf>
4. О.С. Стасишин, Р.В. Задорожний, В.О. Синюгіна. Практикум із внутрішньої медицини. Терапія.: навч. посібн. Київ, ВСВ «Медицина» 2015- 256 с. [Google disk](#) [ПВНЗ МПУ](#)
5. За заг. ред. М.І. Шведа, Н.В. Пасечко. Медсестринство в терапії: Підручник. Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. – 546 с.
<https://medmuv.com/books/Pase4ko-pii.pdf>

4.2. Клінічне медсестринство в педіатрії

Метою дисципліни «Клінічне медсестринство в педіатрії» є формування умов для розвитку фундаментальності та практичної спрямованості підготовки бакалаврів медсестринства. Удосконалення якості підготовки медичних фахівців, що дозволяють отримати максимально високі та змістовні професійні компетентності у сфері медсестринства та підготовці фахівців, які будуть здатні розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми.

Тема 1. Роль бакалавра в організації профілактичної та лікувальної допомоги дітям, що спрямованні на поліпшення охорони здоров'я матері та дитини. Особливості фізіологічного розвитку органів та систем у дітей.

Педіатрія — наука про здорову й хвору дитину. Основні етапи розвитку педіатрії. Основні завдання національної програми "Діти України" в галузі охорони здоров'я дітей. Система організації медичної допомоги дитині. Дитячі лікувально-профілактичні та навчально-виховні заклади.

Роль бакалавра в організації профілактичної та лікувальної допомоги дітям. Диспансеризація дитячого населення. Перелік захворювань, що підлягають диспансерному спостереженню. Основні документи диспансерного хворого. Приблизна схема диспансерного спостереження за дітьми при основних захворювань. Критерії оцінки стану здоров'я дітей. . Критерії визначення груп здоров'я. Основні критерії переводу дітей з однієї групи здоров'я в іншу.

Анатомо-фізіологічні особливості центральної нервової системи. Вплив навколишнього середовища на нервово-психічний розвиток дитини. Зміни тону м'язів у дітей першого року життя й розвиток аналізаторів. Анатомо- фізіологічні

особливості шкіри, підшкірної основи. Функціонування сальних і потових залоз. Анатомо-фізіологічні особливості кісткової системи. Анатомо-фізіологічні особливості м'язової системи. Анатомо-фізіологічні особливості органів дихання. Анатомо-фізіологічні особливості органів кровообігу. Анатомо-фізіологічні особливості крові та кровотворних органів. Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення. Анатомо-фізіологічні особливості органів сечової системи. Імунна система як контроль генетичної стабільності внутрішнього середовища організму.

Уявлення про імунодефіцит. Психомоторний розвиток дітей різного віку. Анатомо-фізіологічні особливості ендокринної системи. Особливості статевого дозрівання хлопчиків і дівчаток. Поняття акселерації.

Основні положення чинних наказів у педіатричній службі. Етика, деонтологія та професійні якості бакалавра

Тема 2. Особливості адаптації новонароджених та передчасно народжених новонароджених дітей. Класифікація недоношених дітей за морфологічною та функціональною зрілістю(ВООЗ).

Основні етапи ембріонального розвитку людини. Оцінка гестаційного віку і стану новонародженого. Вплив шкідливих факторів, хвороб матері в різні терміни вагітності на формування плода . Характеристика доношеної новонародженої дитини. Ознаки доношення і зрілості. Організація середовища і догляду за новонародженою дитиною. Оцінка фізичного та нервово-психічного розвитку дитини. Оцінювання стану дитини за шкалою Апгар. Спадкові форми патології і типи їх спадкування. Моногенні(молекулярні), хромосомні і полігенні (поліфакторіальні) спадкові захворювання. Загальні принципи лікування при спадкових хворобах. Заходи профілактики. Медико-генетичне консультування. Організація середовища й догляду за новонародженою дитиною згідно з чинними наказами. Дотримання правил асептики та антисептики. Кроки теплового ланцюжка. Спільне перебування породіллі й новонародженої дитини в палаті. Вакцинація новонароджених.

Фізіологічні стани новонароджених. Респіраторний дистрес синдром у новонароджених. Синдром затримки внутрішньоутробного розвитку (ЗВУР).

Правила виписування дитини з пологового будинку. Перший патронаж новонародженої дитини, його зміст і завдання.

Визначення недоношеності та її причини. Класифікація недоношених дітей за морфологічною та функціональною зрілістю(ВООЗ). Клінічна характеристика недоношеної дитини. Зовнішні ознаки, функціональна незрілість, особливості центральної нервової системи, легень, серцево- судинної і травної систем, гемопоєзу та реактивності організму.

Особливості перебігу фізіологічних станів. Організація середовища та принципи виходжування недоношених дітей. Етапність виходжування. Методи зігрівання недоношених дітей. Оцінка ризиків та запобігання розвитку патологічних станів. Оцінка ступеню важкості дихального дистресу за модифікованою шкалою Downes. Грудне вигодовування доношених та недоношених новонароджених. 10 принципів грудного вигодовування ВООЗ-ЮНІСЕФ. Вигодовування недоношених з урахуванням віку, маси тіла під час народження, ступеня зрілості, загального стану. Техніка годування. Добова та разова кількість молока. Потреба в основних харчових інгредієнтах. Профілактика

гіпотрофії, рахіту, анемії, вторинної асфіксії. Особливості фізичного та психомоторного розвитку. Основні принципи диспансеризації недоношених дітей.

Тема 3. Принципи організації харчування здорових і хворих дітей.

Повноцінне харчування – передумова нормального росту і розвитку дітей. Особливості обміну речовин і енергії у дітей. Роль білків, жирів, вуглеводів, вітамінів та мінеральних солей для розвитку дитячого організму. Значення основних компонентів їжі. Харчування новонароджених, в тому числі з екстремально-малою вагою тіла. Терміни введення прикорму. Принципи харчування здорової дитини першого року. Норми харчування в дитячих закладах. Основні принципи складання та оцінки харчового раціону. Режим харчування.

Сучасні підходи до раціонального вигодовування дітей старших за 1 рік Харчування хворої дитини раннього віку. Підходи до дієтичного харчування дітей з гастроентерологічною патологією . Підходи до дієтичного харчування дітей з нефрологічною патологією. Підходи до дієтичного харчування дітей з ендокринологічною патологією . харчоблоку лікувально-профілактичного закладу.

Гігієнічні та санітарні вимоги до технології та якості приготування їжі. Дієта та режим жінки-годувальниці. Гіпогалактія, профілактика та лікування. Профілактика маститу.

Тема 4. Диференційна діагностика гнійно-запальних захворювань шкіри та підшкірної клітковини у новонароджених. Неонатальний сепсис

Захворюваність і смертність новонароджених. Основні причини.

Запобігання захворюваності. Зниження смертності.

Особливості шкіри і слизових оболонок у новонародженого. Поняття про етіологію захворювань шкіри і пупкової ранки неінфекційного та інфекційного походження. Основні клінічні прояви попрілостей I, II, III ступенів, а також везикулопустульозу, пухирчатки, омфаліту. Принципи лікування. Диференційна діагностика гнійного та катарального омфаліту.

Диференційна діагностика гнійно-запальних захворювань шкіри та підшкірної клітковини у новонароджених. Стратегія сестринського догляду при захворюваннях шкіри і пупка.

Фактори ризику розвитку сепсиса у новонароджених. Визначення терміну «неонатальний сепсис». Класифікація та етіологія неонатального сепсису. Клінічні форми: септицемія, септикопемія. Симптоматика залежно від перебігу і фаз патологічного процесу. Принципи лікування. Диспансерний облік. Клініко-лабораторні критерії неонатального сепсису. Принципи лікування та вибір оптимальної антибіотикотерапія. Профілактика неонатального сепсису. Поняття про внутрішньоутробні інфекції.

Тема 5. Хвороби новонароджених, що пов'язані з пологами.

Гемолітична хвороба новонароджених.

Пологові травми. Загальні уявлення про причини, симптоми, лікування дитини. Медсестринський процес при родовій пухлині, кефалогематомі, ушкодженні м'язів і ураженні периферійної нервової системи.

Поняття про чинники ризику і причини внутрішньочерепної пологової травми, основні клінічні симптоми порушень гемодинаміки головного мозку і крововиливів. Принципи лікування. Медсестринський догляд: температурний режим, вигодовування, застосування міхура з льодом, спостереження за

основними фізіологічними показниками роботи внутрішніх органів. Профілактика ушкоджень під час пологів.

Поняття про фактори ризику і причини асфіксії. Визначення ступеня тяжкості асфіксії за шкалою Апгар. Комплексний метод реанімації. Догляд за дитиною після реанімаційних заходів і профілактика вторинної асфіксії. Поняття про синдром дихальних розладів. Уявлення про причини, патогенез, клінічні форми, симптоматику, лабораторну діагностику гемолітичної хвороби новонароджених. Проведення фототерапії у новонароджених. Значення антенатального патронажу в профілактиці захворювання.

Диспансерний облік дітей з патологією періоду новонародженості.

Тема 6. Дефіцитні захворювання і гіпервітамінози. Аномалії конституції.

Аналіз та типова клінічна картина гіповітамінозу, рахіту, спазмофілії, гіпервітамінозу вітаміну D. Медсестринський процес у разі гіповітамінозу, рахіту, гіпервітамінозу вітаміну D, медсестринське обстеження, виявлення дійсних проблем, планування медсестринських втручань. Оцінювання результатів втручання.

Поняття терміну “конституція організму” та його визначення. Сучасні уявлення про механізм, прояви, реабілітація пограничних станів. Роль пограничних станів у дітей, як несприятливий преморбідний фон в патології дітей раннього віку.

Атопія, порушення пуринового обміну, порушення імунної системи. Основні клінічні симптоми. Невідкладні стани, що виникають на фоні цих аномалій: анафілактичний шок, ацетонемічна блювота. Сучасні аспекти гіпоалергенного харчування. Реабілітація дітей з основними типами аномалій конституції.

Тема 7. Гострі та хронічні розлади травлення у дітей раннього віку.

Частота й тяжкість гострих захворювань органів травлення, їх місце в структурі захворюваності та дитячій смертності. Порушення процесу травлення у дітей та можливі їх причини, симптоми, діагностика гострих розладів травлення. Класифікація захворювань травного каналу.

Синдром токсикозу з ексикозом. Ступені зневоднення організму, перебіг захворювання. Діагностика, лікування хворих дітей, організація правильного режиму й ретельного догляду за ними. Профілактика захворювання. Диференційно-діагностичні ознаки пілоростенозу та пілороспазму.

Лікування хворих дітей.

Сучасні погляди на проблему хронічних розладів травлення. Уявлення про нормотрофію. Гіпотрофія. Етіологія, патогенез. Природжена й набута гіпотрофія. Ступені пренатальної гіпотрофії. Клінічні прояви трьох ступенів постнатальної гіпотрофії. Визначення ступенів гіпотрофії. Відмінність клінічних проявів залежно від порушення в харчуванні дитини. Прогноз при гіпотрофії.

Антенатальна та постнатальна профілактика гіпотрофій. Паратрофія. Етіологія, клінічні прояви. Лікування хворих, профілактика захворювання. Організація правильного догляду за дитиною.

Роль медсестри - бакалавр в профілактиці хронічних розладів травлення.

Тема 8. Сестринський процес при захворюваннях органів травлення. Гельмінтози. Стоматити.

Синдром порушеного травного всмоктування (мальабсорбція): визначення, етіологія, механізм розвитку захворювання, клінічні прояви, лікувальне харчування, догляд за хворими дітьми. Функціональні біліарні розлади.

Целиакія: етіологія і патогенез, клінічні форми захворювання, діагностичні критерії, основні принципи лікування целиакії. Надлишкова вага та ожиріння.

Органічні захворювання стравоходу гастродуоденальної зони: езофагіти на фоні гастроєзофагельної рефлюксної хвороби; хронічні гастрити; гастродуоденіт; виразкова хвороба шлунка і 12-палої кишки; хронічні гепатити; хронічні коліти. Етіологія, клініка, діагностика. Сучасні терапевтичні методи лікування.

Стоматити. Етіологія, клінічна картина стоматитів. Лікування, догляд за хворими, профілактика захворювання.

Гельмінтози. Поширення гельмінтозів серед дітей та їх вплив на організм дитини. Аскаридоз, трихоцефальоз, ентеробіоз. Характеристика гельмінтів. Шляхи зараження, клінічна картина, діагностика, лікування, профілактика.

Сестринський процес при санітарно-гігієнічних заходів у дитячих установах з метою профілактики гельмінтозів. Проведення санітарно-освітньої роботи серед дітей дошкільного та шкільного віку.

Тема 9. Сестринський процес при захворюваннях верхніх і нижніх дихальних шляхів у дітей.

Риніт, отит, фарингіт, трахеїт, ларингіт, стенозуючий ларинготрахеїт, тонзиліт, бронхіт, пневмонія, бронхіальна астма. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при захворюваннях органів дихання: медсестринська діагностика, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань та їх реалізація під час спостереження, догляду за пацієнтом. Виконання лікарських призначень. Оцінювання результатів виконання плану медсестринських втручань та їх корекція. Профілактика. Особливості імунізації. Санаторно-курортне лікування.

Роль медсестри в проведенні санітарно-освітньої роботи серед населення та особливо серед сімей з обтяженою спадковістю. Диспансерний нагляд. Основні принципи лікування інфекційно-запальних захворювань органів дихання у дітей.

Тема 10. Особливості адаптації серцево-судинної системи в критичні періоди розвитку. Сестринський процес при захворюваннях нирок і сечових шляхів.

Природжені вади серця і судин. Класифікація. Основні клінічні симптоми. Набуті захворювання серця і судин. Поняття про декомпенсацію серцевої діяльності, гостру і хронічну серцево-судинну недостатність. Визначати різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань систем кровообігу у дітей. Поняття і сучасна класифікація вегетативних дисфункцій. Лікування і догляд. Захворювання сполучної тканини: ювенільний ревматоїдний артрит, системний червоний вовчак, системна склеродермія. Етіологія. Клінічні ознаки. Перебіг: фази процесу (активна і неактивна). Основні принципи лікування дітей з дифузними захворюваннями сполучної тканини. Основи медсестринського догляду.

Інфекції сечової системи: пієлонефрит, гострий гломерулонефрит. Етіологія. Клініка. Методи діагностики. Клініко-лабораторні ознаки гломерулонефриту

та пієлонефриту. Значення лабораторних методів (аналіз сечі за Нечипоренком, Каковським-Аддісом, проба Зимницького). Наслідки при різних варіантах перебігу гломерулонефриту. Лікарські рослини, які використовуються у лікуванні дітей хворих на пієлонефрит.

Диференційна діагностика гострої і хронічної ниркової недостатності.

Поняття гемодіалізу. Невідкладна допомога при гострій і хронічній нирковій недостатності. Особливості медсестринського догляду за дітьми з патологією сечових органів.

Тема 11. Сестринський процес при захворюваннях системи крові та ендокринної системи у дітей.

Залізодефіцитна анемія. Гострий мієлоїдний і лімфоїдний лейкоз. Визначення. Етіологія. Класифікація. Медсестринський процес при цій патології. Диспансеризація. Роль медсестри в профілактиці анемії у дітей раннього віку.

Тромбоцитопенія та тромбоцитопатія. Гемофілія. Геморагічний васкуліт. Визначення, етіологія, класифікація. Медсестринський процес при цій патології. Прогноз. Диспансерне спостереження.

Захворювання щитоподібної залози: дифузний токсичний зоб, гіпотиреоз. Йодопротекція. Участь гормонів у регуляції дихання, кровообігу, травлення, в підтриманні стабільності внутрішнього середовища організму тощо. Зв'язок гормонів з процесами росту й розвитку дитини.

Цукровий діабет. Етіологічна класифікація порушень глікемії (ВООЗ, 1999 р.). Особливості клініки цукрового діабету типу I, типу II в дітей різних вікових груп. Критерії діагностики цукрового діабету та порушення толерантності до глюкози у дітей. Основні методи лікування: дієтотерапія; інсулінотерапія; дозоване фізичне навантаження; навчання хворого та проведення в домашніх умовах самоконтролю; психологічна допомога. Ускладнення. Коматозні стани. Надання невідкладної медичної допомоги дітям різного віку з цукровим діабетом. Ожиріння - основні форми. Дійсні та супутні проблеми. Невідкладна допомога при носовій, легеневій, шлунково-кишковій кровотечах.

Тема 12. Особливості перебігу інфекційних захворювань у дітей. Коронавірус (COVID-19) у дітей: профілактика інфікування і поширення серед дітей. Основні симптоми та перебіг хвороби у дітей різного віку. Поради для батьків під час карантину від МОЗ України та рекомендації ВООЗ.

Гострі респіраторні вірусні інфекції. (грип, парагрип, аденовірусні інфекції). Коронавірус. Основні симптоми. Особливості протікання захворювання у дітей різних вікових груп. Ускладнення коронавірусної інфекції.

Медсестринський процес при захворюваннях вірусних інфекціях: медсестринська діагностика, встановлення медсестринських діагнозів, планування медсестринських втручань та їх реалізація під час спостереження, догляду за пацієнтом. Уявлення про загострення, рецидиви, суперінфекцію. Профілактика інфекційних хвороб. Значення ранньої діагностики для запобігання поширенню інфекції.

Методи підвищення імунітету в дітей. Профілактичні щеплення з метою створення імунітету (специфічна профілактика).

Календар профілактичних щеплень. Профілактика й лікування ускладнень, пов'язаних зі щепленнями.

Туберкульоз. Сучасний стан проблеми. Епідеміологія. Основні клінічні форми. Ускладнення туберкульозного процесу. Особливості перебігу туберкульозу в дітей. Діагностика туберкульозу. Використання туберкулінодіагностики для раннього виявлення туберкульозу в дітей і профілактики захворювання. Рентгенологічне дослідження. Віраж туберкулінових проб. Поствакцинальна алергія. Диспансерне спостереження. Роль медсестра - бакалавр в профілактиці туберкульозу в дітей.

Дифтерія. Рідкісні клінічні форми дифтерії. Менінгококова інфекція. визначення, етіологія, клінічна картина, класифікація. Сестринський догляд за хворими дітьми.

Тема 13 Диференціальна діагностика інфекційних хвороб що протікають з екзантемами. Діагностика гострих кишкових інфекцій у дітей Вірусні гепатити.ВІЛ- інфекція.

Диференціальна діагностика екзантем у дітей (краснуха, кір, скарлатина, вітряна віспа, псевдотуберкульоз, оперізуючий герпес)

Діагностика гострих кишкових інфекцій у дітей (шигельоз, сальмонельоз, ешерихіоз, ієрсиніоз, ротовірусна інфекція).

Характеристика захворювань. Етіологія. Епідеміологія. Патогенез. Клінічна картина. Форми. Особливості перебігу захворювання у дітей раннього віку. Перебіг. Ускладнення, зумовлені дією вірусу, та бактеріальні ускладнення. Принципи лікування та догляд за хворими. Специфічні засоби лікування. Профілактика. Заходи в осередку інфекції.

Медсестринське обстеження хворих з вірусними гепатитами. Інкубаційний період гепатиту. Клінічні прояви. Ускладнення. Прогноз. Діагностика.

Специфічна профілактика гепатиту В. Методи підвищення специфічного та неспецифічного імунітету у дітей. Профілактичні щеплення. Календар профілактичних щеплень. Реакція на щеплення. Щеплення в дошкільному закладі.

Сестринський догляд за хворими. Ознайомлення з клінічними проявами СНІДу, методами діагностики, доглядом хворих та профілактикою хвороби. Деонтологічні аспекти роботи з хворими. Складання сестринського плану заходів внутрішньолікарняної профілактики поширення ВІЛ-інфекції. Складання рекомендацій профілактики СНІДу для медичного персоналу.

Тема 14. Невідкладна допомога на догоспітальному етапі та в стаціонарі. Судомний, гіпертермічний, алергійний, токсичний, коматозний синдроми. Стенозувальний ларинготрахеїт, астматичний стан

Судомний, гіпертермічний, алергійний, токсичний, коматозний синдроми. Стенозувальний ларинготрахеїт, астматичний стан. Визначення, клінічна картина, способи та засоби надання допомоги на догоспітальному та госпітальному етапах.

Література:

1. Чекурда Г.В. Педіатрія. Навчальний посібник для здобувачів вищої медичної освіти спеціальності 223 «Медсестринство». Житомирський медичний інститут. 2023. – 236 с.

https://www.zhim.org.ua/images/ped_oskar_23/%D0%A7%D0%B5%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B4%D0%B0%20-%20%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%B7%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%80%D1%96%D1%97.pdf

2. Т.В. Фролова, І.Р. Сіняєва, Н.С. Осман та ін. Догляд за дітьми, його роль у лікувальному процесі та організація роботи в умовах педіатричного стаціонару : метод. вказ.. Харків : ХНМУ, 2024. 52 с.
<https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c166706d-1fe4-43a9-a7d1-82f429aa122e/content>
3. Т.В. Фролова, О.В. Атаманова, Н.Ф. Стенкова та ін. Надання невідкладної допомоги дітям на догоспітальному етапі : метод. вказ. Харків, 2021. 48 с.
<https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/dfdd2de3-4b0b-46b3-94c4-20f5c62ac0e5/content>
4. Ю. В. Марушко, Т. В. Гищак, С. А. Пісоцька, Т. В. Марушко Клінічне обстеження та семіотика уражень органів і систем у дітей. Київ-Хмельницький, ФОП Сторожук О.В., 2020 – 208 с.
<http://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/3416/1/semiotyka2.09.20.pdf>
5. Т.С. Оспанова, О.С. Більченко, Ж.Д. Семидоцька та ін. Клінічний медсестринський діагноз: навч. посібник для бакалаврів, магістрів та медсестер за спеціальністю «Медсестринство». Харків : ХНМУ, 2019. – 156 с.
<https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/36634ed5-f96a-423c-adee-3cfdc06e2821/content>

4.3. Клінічне медсестринство в хірургії

Тема 1. Основні принципи надання хірургічної допомоги населенню України та її правові аспекти.

Особливості організації роботи медичних сестер бакалаврів в загально хірургічному та спеціалізованих хірургічних відділеннях. Медсестринський процес в хірургічних клініках.

Місце хірургії в сучасній медицині. Організація та структура хірургічної служби України, основні хірургічні заклади військової та цивільної медицини. Особливості організації роботи медичних сестер в загальнохірургічному та спеціалізованих хірургічних відділеннях (торакальне; нейрохірургічне; урологічне; проктологічне; ендокринної та лапароскопічної хірургії; травматологічне тощо). Хвороба та етапи її розвитку. Розвиток медсестринства в Україні. Медсестринські теорії і концептуальні моделі, які діють у сучасних умовах. Впровадження в хірургічну практику медсестринського процесу, його етапів. Міжособистісні аспекти спілкування. Принципи медичної етики і деонтології при обстеженні, лікуванні, догляді за пацієнтами та під час спілкування з їхніми родичами. Знищення та знезараження предметів, забруднених кров'ю, екскретамі хворих. Складання плану заходів профілактики поширення ВІЛ-інфекції, гепатиту С. Охорона праці в галузі.

Тема 2.Будова операційного блоку та основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення.

Вимоги до особистої гігієни та одягу медперсоналу в хірургічному стаціонарі, вимоги до білизни та одягу хворих хірургічного профілю. Транспортування хворого з гострою хірургічною патологією до відділення та операційної. Основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення. Правила

прибирання основних підрозділів хірургічного стаціонару. Особливості дотримання лікувально-охоронного режиму хірургічного відділення.

Тема 3. Стратегія медсестринської допомоги при хірургічній інфекції.

Організація роботи чистої і гнійної перев'язувальної; особливості догляду за хворими з гнійною патологією.

Роль мікрофлори, наявності входних воріт і стану макроорганізму в розвитку гнійної інфекції. Асептико-антисептичний метод, накази хірургічної служби. Екзогенна та ендогенна хірургічна інфекція. Поняття про внутрішньолікарняну інфекцію, її профілактика. Основні принципи асептики: стерилізація та ізоляція. Профілактика повітряної, краплинної, контактної та імплантаційної інфекції. Фізичні та хімічні методи стерилізації. Термічні засоби: пастеризація, паровий, сухоповітряний, обпалювання і прожарювання.

Променева, газова стерилізація. Контроль стерилізації. Профілактика імплантаційної інфекції. Підготовка рук та стерилізація їх перед операцією. Надягання стерильної білизни. Оброблення операційною поля. Оброблення шовного матеріалу. Види антисептики, основні групи хімічних речовин і способи застосування їх. Операційний блок, оснащення, режим роботи, прибирання. Забезпечення режиму асептики, антисептики на етапах хірургічної допомоги.

Тема 4. Участь медичної сестри бакалавра в хірургічних маніпуляціях та хірургічних операціях.

Основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді і профілактика можливих ускладнень.

Основні задачі передопераційного періоду. Поняття про передопераційну підготовку хворого. Підготовка до планового втручання. Підготовка до ургентного втручання. Різновиди клізм та особливості їх застосування у хірургічних хворих. Психологічна підготовка хворого до операції та роль в ній молодшого медичного персоналу.

Основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді і профілактика можливих ускладнень.

Тема 5. Особливості застосування різних методів зупинки кровотечі. Сучасні методи визначення крововтрати.

Методи тимчасової зупинки кровотечі; пальцеве притискання; методика і техніка накладання давлучої пов'язки, закрутки, джгута. Методи остаточної зупинки кровотечі: механічні, фізичні, біологічні. Особливості застосування різних методів зупинки кровотечі.

Тема 6. Методи визначення групи крові та резус-фактора. Методика виконання гемотрансфузії, здійснення спостереження за хворим під час гемотрансфузії.

Загальні правила переливання крові. Необхідний перелік досліджень, який слід провести перед переливанням крові. Метод визначення індивідуальної, резус та біологічної сумісності крові донора і реципієнта. Визначення макроскопічних якостей донорської крові. Методика виконання гемотрансфузії, здійснення спостереження за хворим під час гемотрансфузії. Профілактика ускладнень при гемотрансфузії.

Тема 7. Дії медичної сестри бакалавра по забезпеченню виконання різних видів анестезії та наркозу.

Перидуральна анестезія: ознайомлення з технікою та послідовністю виконання. Методи профілактики та лікування ускладнень при проведенні різних методів місцевої анестезії. Ознайомлення з технічними засобами для виконання інгаляційного наркозу. Методика проведення ендотрахеального наркозу. Дії медичної сестри по забезпеченню виконання різних видів анестезії та наркозу. Поняття про найпростіші реанімаційні заходи. Техніка виконання штучної вентиляції легенів та непрямого масажу серця.

Тема 8. Тактика медичної сестри при ушкодженнях м'яких тканин, черепа, грудної клітки.

Тактика медичної сестри бакалавра при ушкодженнях м'яких тканин, черепа, грудної клітки.

Стратегія надання першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями. Види ран. Надання першої допомоги постраждалим з різаними та забитими ранами.

Організація первинної хірургічної обробки рани. Види первинного шву в залежності від типу і локалізації рани. Роль медичної сестри в організації хірургічної обробки гнійної рани. Види вторинних швів. Структура чистої і гнійної перев'язочних, організацію санітарно-гігієнічного режиму в них. Методика промивання дренажних трубок, заміну дренажів хворому з гнійною ранною, накладання мазевих пов'язок. Антисептичні препарати для промивання гнійних ран. Техніка виконання перев'язки хворому з чистою (операційною) ранною. Техніка промивання дренажів черевної порожнини.

Поняття про ушкодження м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Заходи першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями. Правила транспортування постраждалих із пошкодженнями м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Профілактичні заходи щодо попередження розвитку травматичного шоку, пневмотораксу, внутрішньої кровотечі.

Тема 9. Медсестринська допомога та тактика догляду за пацієнтом з хірургічною патологією та супутніми порушеннями дихальної системи, порушенням серцево-судинної діяльності.

Пацієнт з супутніми порушеннями дихальної системи. Стратегія допомоги при критичних респіраторних станах. Неадекватне дихання, пневмоторакс, диспное, інфекція дихальних шляхів, респіраторний дистрес-синдром дорослих, обструктивні захворювання дихальних шляхів.

Сестринська допомога та тактика догляду за пацієнтом з хірургічною патологією та супутнім порушенням серцево-судинної діяльності (аритмії, порушення провідності, ішемія міокарду, інфаркт, кардіоміопатії, міокардит, вади серця та судин, гіпертензія, тромбоемболія).

Тема 10. Основи медсестринської діагностики при гострому животі; суть принципової різниці у тактиці медичної сестри при наданні невідкладної допомоги хворим з гострими і хронічними хірургічними захворюваннями живота.

Закриті і відкриті ушкодження черевної порожнини, класифікація, клінічні ознаки, діагностика. Синдром гострого живота, перитоніт. Запальні захворювання очеревини: проривна виразка шлунка і дванадцятипалої кишки, защемлена грижа,

гострий апендицит, гострий холецистит, гострий панкреатит, непрохідність кишок. Особливості діагностики, перша допомога, клінічна картина, лікування, догляд. Рентгенографія і лапароскопія в ургентній абдомінальній хірургії. Шлунково-кишкові кровотечі, можливі етіологічні чинники, основні клінічні прояви. Тактика медичної сестри при шлунково-кишкових кровотечах. Перфоративна виразка. Ускладнення виразкової хвороби шлунку та ДПК. Клініка, діагностика, лікування. Невідкладна допомога. Передопераційна підготовка та післяопераційний догляд за хворими.

Тема 11. *Обов'язки медичної сестри щодо забезпечення лікувальної програми постраждалому з опіками та відмороженням.*

Методи визначення площі ураження і важкості стану пацієнта з опіком. Організація заходів по наданню першої допомоги постраждалому з опіком. Обов'язки медичної сестри щодо забезпечення інфузійної терапії для пацієнта в стані опікового шоку. Перша допомога постраждалому з відмороженням. Обов'язки медичної сестри щодо забезпечення лікувальної програми постраждалому з відмороженням.

Тема 12. *Роль медичної сестри бакалавра в забезпеченні призначеного лікування хворих з різними видами гострих гнійних захворювань м'яких тканин, некрозу, гангрені, виразки, стороннього тіла.*

Гострі гнійні захворювання шкіри (фурункул, карбункул, гідраденіт, абсцес, флегмона, бешиха, еризипелоїд). Клінічна картина, особливості перебігу та лікування у разі цих захворювань. Тактика медичної сестри при цьому. Запальні захворювання судин (лімфангіт, лімфаденіт, флебіт, тромбофлебіт). Причини, клінічні ознаки та лікування. Небезпечність ускладнень гострого тромбофлебіту нижніх кінцівок. Гнійно-запальні захворювання кісток і суглобів (бурсит, тендовагініт, артрит, остеомиєліт). Причини, особливості клінічної картини і лікування залежно від локалізації процесу. Роль медичної сестри в діагностиці та забезпеченні лікування хворих з окремими видами гнійних захворювань.

Поняття про клостридіальну й неклостридіальну анаеробну інфекцію. Газова гангрена: збудники, форми, загальні й місцеві прояви. Профілактика, протиепідемічні заходи і принципи лікування. Порець: шляхи проникнення збудника й умови розвитку захворювання. Клінічні ознаки та профілактика, лікування й догляд за хворими. Гнійно-анеклостридіальна анаеробна інфекція, причини виникнення, особливості клінічної картини та лікування. Організація догляду за хворими.

Види сепсису. Класифікація, клінічна картина, місцеві та загальні прояви захворювання. Токсикоінфекційний шок, симптоми, перша медична допомога, інтенсивна терапія, комплексне лікування й особливості догляду за хворими.

Поняття про специфічну інфекцію. Особливості захворювань, які потребують хірургічного лікування. Сибірка: причини, форми, клінічні ознаки, обов'язковість консервативної терапії. Дифтерія ран: особливості перебігу ранового процесу, специфічна терапія, застосування антибіотиків та антисептиків. Протиепідемічні заходи й особливості догляду за хворими. Тактика медичної сестри під час виявлення таких хворих. Особливості надання допомоги хворим з укушеними ранами.

Туберкульоз, який потребує хірургічного лікування, його форми. Туберкульоз лімфатичних вузлів: ознаки та лікування. Кістково-суглобовий

туберкульоз: місцеві та загальні симптоми, діагностика, хіміотерапія, санаторно-ортопедичне, оперативне лікування та реабілітація хворих.

Актиномікоз: клінічна картина, діагностика і лікування. Хірургічна проблема СНІДу.

Тема 13. Стратегія медсестринської допомоги пацієнтам з порушеннями функції нирок та сечового міхура.

Методи оцінки функції нирок та сечового міхура. Ниркова недостатність. Літіаз та уролітіаз. Травми сечостатевого апарату. Ушкодження та захворювання сечостатевих органів. Гнійно-запальні захворювання нирок. Сечокам'яна хвороба. Запалення сечового міхура. Каміні сечового міхура. Водянка яєчка та сім'яного канатика. Запалення передміхурової залози. Клініка. Догляд за хворими, лікування у спеціалізованому стаціонарі.

Тема 14. Медсестринський догляд за хворими з захворюваннями судин нижньої кінцівки.

Варикозна хвороба. Гострий та хронічний тромбофлебіт. Посттромбофлібетична хвороба. Облітеруючий ендартеріт та атеросклероз судин нижніх кінцівок. Лікування. Діагностика. Догляд за хворими.

Література:

1. Попович Я.М. Клінічне медсестринство в хірургії. Навчальний посібник. Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2020. -240 с.

[Google disk ПВНЗ МПУ](#)

2. Криворучко І.А., Чугай В.В., Гончарова Н.М. Медсестринство в хірургії : навч. посібник для медичних сестер-бакалаврів та медичних сестер-магістрів. Харків : ХНМУ, 2017. – 56 с.

<https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e8c08a88-688c-4f9d-8b6f-f4bc9b3b5037/content>

3. Усенко О.Ю., Білоус Г.В., Путинцева Г.Й. Хірургія. Підручник. Київ, ВСВ «Медицина» 2010–400 с. [Google disk ПВНЗ МПУ](#)

4. За ред. В.Г. Безродного. Практикум до практичних занять з хірургії. Київ: ВПЦ «Експрес», 2017.- 614 с.

<http://ir.library.nmu.com/bitstream/123456789/1871/1/%D0%9C%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BB%D1%8C%208%20%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82.pdf>

5. ПИТАННЯ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

5.1. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині

1. Дайте характеристику історії розвитку вчення про внутрішні хвороби. Внесок українських вчених у розвиток вітчизняної внутрішньої медицини.
2. Охарактеризуйте основні принципи охорони здоров'я людини в Україні.
3. Вкажіть основні етапи медсестринського процесу для діагностики захворювань легень.
4. Вкажіть основні методи діагностики захворювань легень. Участь медичної сестри бакалавра при проведення обстеження.
5. Охарактеризуйте принципи медсестринського обстеження пацієнта з гострим та хронічним бронхітом. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
6. Дайте характеристику основним принципам медсестринського обстеження пацієнта з гострим та хронічним бронхітом. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
7. Вкажіть етапи медсестринського процесу при бронхіальній астмі. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
8. Проведіть диференційну діагностику між нападом бронхіальної астми та астматичним статусом. Медсестринські втручання для надання невідкладної допомоги.
9. Вкажіть основні діагностичні критерії астматичного статусу, клінічне обстеження, діагностика, стадії, принципи лікування відповідно до протоколів.
10. Поясніть етапи медсестринського обстеження пацієнта при пневмонії. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
11. Обґрунтуйте мету догляду за пацієнтом з ексудативним плевритом. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
12. Обґрунтуйте діагностичне та лікувальне значення плевральної пункції на III етапі медсестринського процесу. Імовірні ускладнення при проведенні плевральної пункції
13. Вкажіть діагностичні критерії сухого плевриту. Медсестринське клінічне обстеження та втручання відповідно до протоколів, профілактика.
14. Проведіть диференційну діагностику бронхоектатичної хвороби та хронічного бронхіту. Медсестринські втручання залежно від періоду та перебігу хвороби.
15. Вкажіть основні етіологічні чинники абсцесу та гангрен легень. Клінічні та діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
16. Вкажіть основні принципи Постанови Уряду щодо боротьби та запобіганню туберкульозу.
17. Вкажіть діагностичні критерії туберкульозу легень. Медсестринське клінічне обстеження та втручання відповідно до протоколів, профілактика.

18. Проаналізуйте ефективність специфічної та неспецифічної профілактики при туберкульозі легень на сучасному етапі реформування охорони здоров'я.
19. Проведіть диференційну діагностику клінічної картини пневмонії та туберкульозу легень.
20. Проведіть диференційну діагностику клінічної картини туберкульозу та раку легень.
21. Складіть план профілактичних заходів щодо боротьби з туберкульозом на принципах пацієнт-орієнтованого підходу.
22. Проаналізуйте основні причини ускладнень туберкульозу. Медсестринські втручання та невідкладна допомога залежно від періоду та перебігу хвороби.
23. Обґрунтуйте мету догляду за пацієнтом з пухлиною легень для запобігання розвитку ускладнень. Клінічні та діагностичні ознаки. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
24. Дайте характеристику патоморфологічних змін в легенях при емфіземі легень, пневмосклерозі. Причини, клінічні прояви, діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
25. Проаналізуйте причини дихальної недостатності. Клінічні прояви, медсестринське обстеження та втручання відповідно до протоколів, профілактика.
26. Дайте характеристику пневмоконіозу. Проводити медсестринський процес та здійснювати сестринські втручання згідно плану лікування, індивідуальних профілактичних та реабілітаційних заходів, викликаних впливом промислових аерозолів.
27. Заплануйте I етап медсестринського процесу з метою оцінювання стану пацієнта із захворюваннями серцево-судинної системи та опорно-рухового апарату.
28. Проведіть диференційну діагностику між ревматичною хворобою та ревматоїдним артритом. Етіологія, патогенез, клінічні та діагностичні критерії.
29. Вкажіть роль українських вчених у вивченні ревматизму. Поясніть первинну та вторинну профілактику ревматичної хвороби.
30. Проаналізуйте особливості перебігу ревматоїдного артриту, клінічні та діагностичні ознаки. Медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
31. Проаналізуйте клінічні та діагностичні ознаки артеріальної гіпертензії. Роль етіологічних факторів у виникненні захворювання. Лікування відповідно до протоколів та профілактика.
32. Вкажіть алгоритм надання невідкладної допомоги при гіпертонічних кризах, варіанти перебігу, клінічні прояви.
33. Проаналізуйте імовірні ускладнення гіпертонічної хвороби .
34. Діагностувати вторинну (симптоматичну) гіпертензію. Основні причини, діагностичні критерії, лікування відповідно до протоколів та роль медсестри бакалавра у профілактиці їх виникнення.

35. Охарактеризуйте фактори ризику, форми атеросклерозу. Основні принципи діагностики та лікування відповідно до протоколів. Немедикаментозні методи лікування та профілактика.
36. Обґрунтуйте основні діагностичні критерії ішемічної хвороби серця. Форми, функціональні класи стенокардії, клінічні прояви, принципи лікування відповідно до протоколів.
37. Складіть алгоритм невідкладної допомоги при нападі стенокардії. Профілактика нападів.
38. Проведіть диференційну діагностику стенокардії та інфаркту міокарду. Клінічні прояви, методи діагностики, медсестринські втручання при наданні першої допомоги неускладненого інфаркту міокарда відповідно до протоколів.
39. Визначте атипові форми інфаркту міокарда. Клінічні прояви, диференціальна діагностика. Медсестринські втручання відповідно до протоколів.
40. Вкажіть ранні та пізні ускладнення інфаркту міокарда. Медсестринська допомога втручання.
41. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії гострої серцевої недостатності. Медсестринські втручання при серцевій астмі та набряку легень.
42. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії гострої судинної недостатності Непритомність. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
43. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії гострої судинної недостатності Колапс. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
44. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії гострої судинної недостатності Шок. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.
45. Визначте клінічні та діагностичні критерії хронічної недостатності кровообігу. Роль Київської школи терапевтів у розробленні класифікації серцевої недостатності. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів.
46. Проведіть аналіз та диференційну діагностику порушень серцевого ритму. Синусова тахікардія, брадикардія, екстрасистолія, миготлива аритмія.
47. Вкажіть основні методи діагностики захворювань органів травлення. Участь медичної сестри бакалавра при проведенні обстеження.
48. Проведіть аналіз та диференційну діагностику гострого і хронічного гастриту. Причини, клінічні прояви, лікування відповідно до протоколів.
49. Проведіть диференційну діагностику виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки. Етіологія, патогенез, клінічні синдроми, діагностичні критерії, медсестринські втручання та лікування відповідно до протоколів.
50. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при ускладненій виразковій хворобі. Особливості перебігу, клінічні прояви.

51. Складіть алгоритм діагностики раку шлунку. Етіологія, фактори ризику, клінічне обстеження, медсестринські втручання та лікування, профілактика.
52. Вкажіть основні методи діагностики ентериту. Участь медичної сестри бакалавра при проведенні обстежень.
53. Вкажіть основні методи діагностики захворювань виразкового коліту. Участь медичної сестри бакалавра при проведенні обстежень.
54. Складіть алгоритм діагностики панкреатиту. Етіологія, патогенез, роль коморбідної патології у розвитку хвороби. Клінічні прояви, медсестринські втручання.
55. Визначте класифікацію гепатиту. Етіологія, патогенез, основні клінічні синдроми, діагностичні критерії, медсестринські втручання відповідно до протоколів, диспансерне спостереження.
56. Визначте класифікацію цирозу печінки. Причини, клінічні синдроми, стадії, перебіг. Діагностика, медсестринські втручання відповідно до протоколів.
57. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при ускладненнях цирозу печінки. Особливості перебігу, клінічні прояви, медсестринські втручання.
58. Визначте класифікацію холециститів. Причини, клінічні прояви, діагностика, медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика.
59. Визначте діагностичні критерії жовчнокам'яної хвороби. Етіологія, патогенез, клінічні прояви печінкової коліки, обстеження, диспансерне спостереження, профілактика.
60. Вкажіть основні методи діагностики захворювань органів сечовиділення. Участь медичної сестри бакалавра при проведенні обстежень.
61. Проведіть диференційну діагностику гострого і хронічного гломерулонефриту. Етіологія, патогенез, патоморфологічні зміни, клінічні та діагностичні критерії, перебіг. Медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика, диспансерне спостереження за пацієнтами.
62. Проведіть диференційну діагностику гострого і хронічного пієлонефриту. Етіологія, патогенез, патоморфологічні зміни, клінічні та діагностичні критерії, перебіг. Медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика, диспансерне спостереження за пацієнтами.
63. Вкажіть основні методи діагностики нирковокам'яної хвороби. Етіологія, патогенез, медсестринське клінічне обстеження, діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
64. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при нападі ниркової коліки. Медсестринське обстеження та діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів.
65. Складіть алгоритм профілактичних заходів щодо попередження розвитку ускладнь при нирково-кам'яній хворобі.
66. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії ниркової недостатності. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

67. Проведіть диференційну діагностику гострої та хронічної ниркової недостатності. Особливості перебігу, стадії, основні клінічні синдроми.
68. Вкажіть показання та протипоказання до гемодіалізу, трансплантації нирки при гострій та хронічній нирковій недостатності. Види гемодіалізу. Медсестринські втручання у міждіалізний період.
69. Вкажіть основні методи діагностики захворювань органів сечовиділення. Участь медичної сестри бакалавра при проведенні обстежень.
70. Вкажіть основні методи діагностики захворювань крові та органів кровотворення. Участь медичної сестри бакалавра при проведенні обстежень.
71. Проведіть диференційну діагностику гострої та хронічної постгеморагічної анемії. Етіологія, патогенез, клінічне обстеження, медсестринські втручання та профілактика.
72. Проведіть диференційну діагностику залізодефіцитної та мегалобластної анемії. Особливості перебігу, клінічні та діагностичні критерії та патоморфологічні зміни в загальному аналізі крові. Медсестринські втручання відповідно до протоколів.
73. Дайте характеристику гіпо- та апластичній анемії. Етіологія, патогенез, медсестринське клінічне обстеження, діагностичні критерії та патоморфологічні зміни в загальному аналізі крові. Медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика.
74. Визначте основні етіологічні фактори гемолітичної анемії. Класифікація, патогенез, діагностичні критерії. Медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика.
75. Вкажіть основні методи діагностики гемобластозів. Участь медичної сестри бакалавра при проведенні обстежень.
76. Проведіть диференційну діагностику гострого лейкозу та залізодефіцитної анемії. Етіологія, патогенез, патоморфологічні зміни в загальному аналізі крові. Медсестринське клінічне обстеження, діагностичні критерії загального дослідження крові, принципи лікування відповідно до протоколів.
77. Дайте характеристику патогенезу, особливостей перебігу хронічного мієлолейкозу. Медсестринські втручання та клінічне обстеження. Діагностичні критерії та картина крові.
78. Дайте характеристику патогенезу, особливостей перебігу хронічного лімфолейкозу. Клінічне обстеження та медсестринські втручання. Діагностичні критерії та картина крові.
79. Дайте характеристику патогенезу, особливостей перебігу лімфогранульоматозу. Клінічне обстеження та медсестринські втручання. Діагностичні критерії та картина крові.
80. Складіть план медсестринських втручань при гемобластозах. Участь медсестри бакалавра у проведенні стерильної пункції, трепанобіопсії клубової кістки, пункції лімфатичних вузлів. Діагностичне значення цитологічного дослідження кісткового мозку та лімфатичних вузлів.
81. Вкажіть основні методи діагностики геморагічних захворювань. Участь медичної сестри бакалавра у проведенні лабораторних методів

дослідження згортальної системи крові (коагулограма, тест Кумбса, час кровотечі за Дюке, симптом джгута, час зсідання крові, час рекальцифікації плазми, гепариновий час) для діагностики коагулопатій.

82. Дайте характеристику патогенезу, особливостей перебігу тромбоцитопенії. Клінічне обстеження, діагностичні критерії та картина крові. Медсестринські втручання відповідно до протоколів. Профілактика.

83. Вкажіть особливості перебігу гемофілії. Клінічне обстеження, діагностичні критерії та картина крові. Медсестринські втручання у разі виникнення ускладнень та профілактичні заходи.

85. Вкажіть особливості перебігу геморагічного васкуліту. Діагностичні критерії клінічних та параклінічних методів обстеження. Медсестринські втручання та профілактичні заходи.

86. Визначте основні етіологічні фактори та патогенетичні механізми ДВЗ-синдрому. Діагностичні критерії. Складіть алгоритм медсестринських втручань та профілактичних заходів.

87. Проведіть диференційну діагностику між дифузним токсичним волом та гіпотиреозом. Визначте основні клінічні та діагностичні критерії.

88. Складіть алгоритм медсестринських втручань при тиреотоксикозі. Вкажіть принципи профілактичних заходів.

89. Складіть алгоритм медсестринських втручань при гіпотиреозі. Вкажіть принципи профілактичних заходів.

90. Проведіть диференційну діагностику між дифузним токсичним волом та ендемічним зобом. Визначте основні клінічні та діагностичні критерії.

91. Проведіть диференційну діагностику між ендемічним зобом та гіпотиреозом. Визначте основні клінічні та діагностичні критерії.

92. Визначте основні етіологічні фактори та патогенетичні механізми цукрового діабету. Діагностичні критерії. Участь медичної сестри бакалавра у проведенні лабораторних методів дослідження вуглеводного обміну.

93. Складіть алгоритм медсестринських втручань та профілактичних заходів при цукровому діабеті.

94. Вкажіть етіологічні чинники, особливості перебігу, стадії, клінічні та діагностичні критерії цукрового діабету. Медсестринські втручання відповідно до протоколів.

95. Проведіть диференційну діагностику між гіперглікемічною та гіпоглікемічною комами. Визначте основні клінічні та діагностичні критерії.

96. Обґрунтуйте клінічні та діагностичні критерії виникнення ускладнень при цукровому діабеті. Причини, медсестринські втручання відповідно до протоколів та профілактика.

97. Складіть план медсестринських рекомендацій пацієнту щодо дієтотерапії та інсулінотерапії при цукровому діабеті.

98. Складіть план медсестринського втручання щодо виявлення ожиріння. Причини, класифікація, симптоми та синдроми, діагностика.

99. Визначте основні причини та методи діагностики захворювань гіпофізу. Медсестринські втручання та профілактика

100. Вкажіть діагностичні критерії захворювань наднирників. Етіологія, клінічні прояви, медсестринські втручання та профілактика.
101. Вкажіть особливості перебігу склеродермії. Етіологія, патогенез, клінічні та діагностичні критерії. Медсестринське втручання відповідно до протоколів, прогноз.
102. Проведіть диференційну діагностику деформуючого остеоартрозу та ревматоїдного артрити. Медсестринські втручання при деформуючому остеоартрозі та прогноз.
103. Складіть план медсестринського втручання при подагрі. Причини, симптоми та синдроми, діагностика, прогноз.
104. Дайте характеристику медсестринському клінічному обстеженню при червоному вовчаку. Медсестринські втручання відповідно до протоколів, профілактика.
105. Проведіть диференційну діагностику подагри та деформуючого остеоартрозу. Медсестринські втручання при подагрі та прогноз.
106. Поясніть механізми розвитку алергозів та алергійних реакцій негайного типу.
107. Складіть алгоритм надання невідкладної допомоги при гострих алергійних хворобах.
108. Вкажіть основні клінічні прояви анафілактичного шоку. Медсестринське обстеження та невідкладна допомога, профілактика.
109. Поясніть основні профілактичні заходи при кропив'янці. Клінічні та діагностичні критерії, невідкладна допомога.
110. Вкажіть основні клінічні прояви анафілактичного шоку. Медсестринське обстеження та невідкладна допомога, профілактика.

5.2. Клінічне медсестринство у педіатрії

1. Знати організацію профілактичної та лікувальної допомоги дітям, обов'язки медсестри – бакалавр. Лікувально-профілактичні заклади.
2. Знати анатоμο-фізіологічні особливості новонародженої дитини
3. Діагностувати морфологічні і функціональні особливості шкіри та підшкірної основи, кісткової та м'язової системи у дітей.
4. Знати основні вікові анатоμο-фізіологічні особливості органів дихання, органів серця і судин, органів сечової системи, системи крові у дітей та їх клінічне значення.
5. Визначення поняття „недоношеність”. Класифікація недоношених дітей за показником „маса тіла при народженні” та співвідношенням фізичного розвитку та гестаційного віку.
6. Оцінка морфологічної та нейро-функціональної зрілості недоношених дітей (за шкалою Балард).
7. Особливості терморегуляції недоношених дітей, методи профілактики гіпотермії.
8. Знати етапи виходжування недоношених дітей. Принципи транспортування. Критерії виписки зі стаціонару.
9. Знати особливості диспансерного спостереження за недоношеними дітьми в поліклініці.
10. Знати профілактику анемії, лактазної недостатності, дисбактеріозу, рахіту.

11. Визначити принципи вигодовування недоношених новонароджених. Вибір засобу годування в залежності від гестаційного віку та стану дитини.
12. Причини затримки внутрішньоутробного розвитку плода. Особливості адаптації дітей зі ЗВУР та принципи виходжування.
13. Визначити етіологічні, клінічні та лабораторні критерії діагнозу „асфіксії новонародженого”.
14. Мати уявлення про респіраторний дистрес синдром у новонароджених.
15. Обґрунтувати переваги природного вигодовування немовлят. Значення годування груддю для здоров'я дитини і матері. Прикорм, підгодовування та корекція харчування.
16. Знати режим і харчування жінки-годувальниці. Труднощі при годуванні грудьми. Профілактика гіпогалакції і маститу.
17. Мати уявлення про змішане і штучне вигодовування. Молочні суміші для вигодовування.
18. Знати особливості харчування дітей віком після одного року. Контроль за харчуванням у дитячому дошкільному закладі.
19. Знати внутрішньоутробні інфекції. Класифікація. Етіологія. Клінічні прояви. Профілактика інфекцій у новонароджених. Неонатальний сепсис новонароджених.
20. Класифікувати та аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених соматичних та інфекційних захворювань дитячого віку. Хвороби пупка. Гемолітична хвороба та асфіксія новонароджених .
21. Провести диференційну діагностику пологових травм та визначити основні клінічні симптоми внутрішньочерепна родова травма у новонароджених .
22. Визначити етіологічні та патогенетичні фактори рахіту, спазмофілії, гіпервітамінозу D та білково-енергетичної недостатності.
23. Знати гострі розлади травлення у дітей раннього віку. Синдром кишкового токсикозу з ексикозом.
24. Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину хронічних розладів травлення у новонароджених.
25. Провести диференційну діагностику ексудативно-катарального, лімфатико-гіпопластичного і нервово-артритичного діатезу.
26. Визначити етіологічні та типову клінічну картину стоматитів у дітей. Профілактика захворювання.
27. Функціональні порушення з боку органів травлення та імунної системи у дітей із дерматозами та глистяними інвазіями.
28. Провести диференційну діагностику пілоростенозу і пілороспазму у дітей.
29. Визначити етіологічні та патогенетичні фактори гострого гастриту, мальабсорбції, целиакії у дітей.
30. Визначити етіологічні та патогенетичні фактори гострих респіраторних захворювань верхніх дихальних шляхів (гострого назофарингіту, гострого фарингіту, хронічного тонзиліту, гострого ларингіту, гострого бронхіту, гострого обструктивного бронхіту, рецидивуючого бронхіту).
31. Особливості перебігу пневмонії у новонароджених і недоношених дітей

32. Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину бронхіальну астму у дітей.
33. Визначати етіологічні фактори та гемодинаміку при найбільш поширених вроджених вадах серця (ВВС) у дітей (дефект міжшлуночкової перетинки (МШП), дефект міжпередсердної перетинки (МПП), тетрада Фалло, коарктація аорти, стеноз легеневої артерії, аортальний стеноз, транспозиція магістральних судин та відкрита артеріальна протока (ВАП));
34. Провести диференційну діагностику ревматизму, ендоміокарду, поліартриту, малої хореї у дітей.
35. Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину дефіцитних анемій, лейкоемій та лімфом, гемофілії, тромбоцитопеній та тромбоцитопатій у дітей.
34. Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину інфекцій сечової системи (цистити, пієлонефриту); гломерулонефриту, гострої та хронічної ниркової недостатності та дисметаболических нефропатій у дітей.
36. Визначати етіологічні та патогенетичні фактори цукрового діабету у дітей; диффузного токсичного зобу, гіпотиреозу, аутоімунного тиреоїдиту, ендемічного зобу, у дітей; різних клінічних форм патології росту, ожиріння, пубертатного диспитуїтаризму, різних форм.
37. Знати імунопрофілактику інфекційних хвороб. Календар профілактичних щеплень.
38. Провести диференційну діагностику респіраторних вірусних інфекцій. дихальний шляхів у дітей.
39. Визначити основні особливості ранньої туберкульозної інтоксикації та туберкулінодіагностика у дітей.
40. Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину дифтерії та рідкісні форми захворювання у дітей.
41. Класифікувати і аналізувати типову клінічну картину інфекційних дихальних шляхів (кашлюк, кір, краснуха, скарлатина, вітряна віспа епідемічний паротит.)
42. Провести диференційну діагностику менінгококова інфекція у дітей.
43. Диференціальна діагностика інфекційних хвороб що протікають з екзантемами.
44. Діагностика гострих кишкових інфекцій у дітей (дизентерія, Колієнтерит, сальмонельоз). Вірусні гепатити. ВІЛ- інфекція у дітей.
45. Надання невідкладної допомоги при гострій дихальній недостатність.
46. Надання невідкладної допомоги при стенозуючому ларинготрахеїті.
47. Надання невідкладної допомоги при нападі бронхіальної астми. Астматичний стан
48. Надання невідкладної допомоги при гіпертермічному синдромі.
49. Надання невідкладної допомоги при судомному синдромі.
50. Надання невідкладної допомоги при непритомності.
51. Надання невідкладної допомоги при колапсі.
52. Надання невідкладної допомоги при анафілактичному шоці.
53. Надати невідкладну допомогу при набряку Квінке
54. Надання невідкладної допомоги при гіперглікемічній комі.
55. Надання невідкладної допомоги при гіпоглікемічній комі.
56. Надання невідкладної допомоги при носовій кровотечі.

57. Надання невідкладної допомоги при легеневій кровотечі.
58. Надання невідкладної допомоги при шлунково-кишковій кровотечі.
59. Ознаки клінічної і біологічної смерті. Реанімація у випадку клінічної смерті.
60. Основи охорони праці в педіатрії.

5.3. Клінічне медсестринство в хірургії

1. Вкажіть основні принципи надання хірургічної допомоги населенню України та її правові аспекти.
2. Назвіть види хірургічної допомоги.
3. В чому полягають особливості організації роботи медичних сестер в загальнохірургічному та спеціалізованих хірургічних відділеннях (торакальне; нейрохірургічне; урологічне; проктологічне; ендокринної та лапароскопічної хірургії; травматологічне тощо)?
4. Охарактеризуйте суть медсестринського процесу в хірургічних клініках.
5. Назвіть основні принципи медичної етики і деонтології в хірургічній клініці.
6. Яка структура хірургічної клініки? В чому заключається організація роботи приймального відділення хірургічного стаціонару?
7. Проаналізуйте особливості санітарної обробки хворих з хірургічною патологією в приймальному відділенні.
8. Вкажіть особливості проведення антропометрії та термометрії хворого з гострою хірургічною патологією.
9. Які вимоги до особистої гігієни та одягу медперсоналу в хірургічному стаціонарі, вимоги до білизни та одягу хворих хірургічного профілю ви знаєте?
10. Перерахуйте основні принципи транспортування хворого з гострою хірургічною патологією до відділення та операційної.
11. Які основні принципи дотримання санітарно-гігієнічного режиму хірургічного відділення ви знаєте? Назвіть правила прибирання основних підрозділів хірургічного стаціонару.
12. Проаналізуйте особливості дотримання лікувально-охоронного режиму хірургічного відділення.
13. Охарактеризуйте види хірургічної інфекції. Що таке чиста та гнійна перев'язувальні? В чому полягає організація роботи гнійної перев'язувальної і особливості догляду за хворими з гнійною патологією?
14. Як проводиться утилізація перев'язувального матеріалу, забрудненого гнійними виділеннями?
15. Опишіть суть організації догляду за хворими з анаеробною інфекцією.
16. Назвіть основні антисептичні засоби.
17. Проаналізуйте механізм дії та методи застосування хімічних та біологічних засобів антисептики.
18. Охарактеризуйте будову операційного блоку і підтримання санітарно-гігієнічного режиму в операційній.
19. Перерахуйте різні види прибирання в операційній.
20. Назвіть засоби і методи обробки рук хірурга та операційного поля.
21. Визначте і класифікуйте методи стерилізації ріжучих, оптичних та загальнохірургічних інструментів.

22. Вкажіть основні методи стерилізації шовного матеріалу.
23. Проаналізуйте суть будови, принципу і режиму роботи автоклаву, правила безпеки при роботі з автоклавом.
24. Дайте визначення хірургічній маніпуляції та хірургічній операції.
25. Назвіть основні види оперативних втручань, опишіть етапи їх виконання.
26. Перерахуйте види хірургічного інструментарію.
27. Вкажіть основні види хірургічних швів.
28. Проаналізуйте основні етапи проведення плевральної пункції, абдоменцентезу, діагностичної пункції та обов'язки молодшого медичного персоналу по підготовці хворих до цих маніпуляцій.
29. В чому полягають основні задачі передопераційного періоду? Визначте принципи щодо передопераційної підготовки хворого.
30. Проаналізуйте схему підготовки до планового втручання.
31. опишіть схему підготовки до ургентного втручання.
32. Назвіть різновиди клізм та особливості їх застосування у хірургічних хворих.
33. Визначте суть психологічної підготовки хворого до операції та роль в ній молодшого медичного персоналу.
34. Вкажіть основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді і профілактику можливих ускладнень.
35. Проаналізуйте види кровотечі та методи визначення крововтрати.
36. Дайте визначення стану важкості хворого з гострою крововтратою.
37. Назвіть методи тимчасової та остаточної зупинки кровотечі.
38. Які групи крові та резус-належність ви знаєте? Перерахуйте методи визначення групи крові та резус-фактора.
39. В чому полягають загальні правила переливання крові? Вкажіть необхідний перелік досліджень, який слід провести перед переливанням крові.
40. Вкажіть правила визначення макроскопічних якостей донорської крові.
41. опишіть методику проведення гемотрансфузії.
42. Проаналізуйте види анестезії та обов'язки медичної сестри під час виконання інфільтраційної, провідникової та перидуральної анестезії.
43. Назвіть технічні засоби для виконання інгаляційного наркозу. опишіть методику проведення ендотрахеального наркозу та роль медичної сестри.
44. В чому полягають найпростіші реанімаційні заходи: техніка виконання штучної вентиляції легенів та непрямого масажу серця?
45. Назвіть види ран. Що таке первинна хірургічна обробка рани?
46. Охарактеризуйте роль медичної сестри в організації хірургічної обробки гнійної рани. Вкажіть види вторинних швів.
47. Яка структура чистої і гнійної перев'язочних, роль медичної сестри в організації санітарно-гігієнічного режиму?
48. Перерахуйте сучасні методи обробки рук хірурга та операційної медичної сестри.
49. Назвіть способи обробки операційного поля.
50. Вкажіть основні інструменти та правила їх підбору для проведення венесекції, трахеостомії, плевральної пункції, первинної хірургічної обробки ран, лапароцентезу, скелетного витягання.

51. Назвіть антисептичні препарати для промивання гнійних ран. Опишіть методику промивання дренажних трубок, заміну дренажів хворому з гнійною ранною.
52. Назвіть види швів. Які основні правила їх накладання та зняття?
53. Проаналізуйте техніку виконання перев'язки хворому з чистою (операційною) ранною.
54. Які ушкодження м'яких тканин, черепа, грудної клітки ви знаєте? Назвіть заходи першої медичної допомоги постраждалим із закритими пошкодженнями.
55. Перерахуйте основні типи пов'язок та способи їх накладання.
56. Назвіть правила транспортування постраждалих із пошкодженнями м'яких тканин, черепа, грудної клітки. Які профілактичні заходи щодо попередження розвитку травматичного шоку, пневмотораксу, внутрішньої кровотечі необхідно застосувати?
57. Вкажіть ознаки переломів кісток та вивихів. Проаналізуйте суть надання першої допомоги при переломах та застосування засобів транспортної іммобілізації.
58. Назвіть методи визначення площі ураження і важкості стану пацієнта з опіком.
59. Які обов'язки медичної сестри щодо забезпечення інфузійної терапії для пацієнта в стані опікового шоку?
60. Вкажіть ознаки відмороження, опишіть суть надання першої допомоги постраждалому з відмороженням.
61. Дайте характеристику гострим гнійним захворюванням м'яких тканин, їх різновидам та основним клінічним ознакам.
62. Проаналізуйте оцінку стану важкості хворого при гнійних захворюваннях м'яких тканин.
63. Назвіть дії медичної сестри при консервативному та оперативному лікуванні абсцесів, флегмони, фурункулів, карбункулів, гідраденіту, маститу, бешихи, лімфаденіту, лімфангоїту, парапроктиту.
64. Охарактеризуйте гостру специфічну інфекцію. Визначте роль медичної сестри в лікувальних програмах при газовій анаеробній гангрені, правцеві, дифтерії рани, сибірці.
65. Назвіть способи профілактики правця, дифтерії, сибірки, газової гангрені.
66. Перерахуйте основні ознаки некрозу, гангрені, виразки, стороннього тіла.
67. Вкажіть способи обробки некротизованих та виразкових ділянок м'яких тканин. Що таке ампутація кінцівки? Проведіть підбір інструментарію для її проведення.
68. Проаналізуйте роль медичної сестри в забезпеченні призначеного лікування хворих з різними видами некрозу, гангрені, виразок, норниць, стороннім тілом.
69. Вкажіть невідкладну допомогу при ураженні електричним струмом, обмороженні, термічних опіках.

6. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

6.1. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині

1. Скласти план санітарно-освітньої роботи у відділенні, в лікарні.
2. Скласти алгоритм санітарно-просвітницької роботи при певній патології та надавати рекомендації.
3. Здійснювати медсестринський процес у загальних та спеціалізованих терапевтичних стаціонарах.
4. Застосовувати суб'єктивний метод при проведенні медсестринського обстеження пацієнта.
5. Застосовувати об'єктивний метод при проведенні медсестринського обстеження пацієнта.
6. Застосовувати огляд при проведенні медсестринського обстеження пацієнта.
7. Застосовувати пальпацію при проведенні медсестринського обстеження пацієнта.
8. Застосовувати перкусію при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів дихання.
9. Застосовувати перкусію при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів дихання.
10. Застосовувати перкусію при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів кровообігу.
11. Застосовувати аускультацию при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів дихання.
12. Застосовувати аускультацию при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів кровообігу.
13. Застосовувати перкусію при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів дихання.
14. Застосовувати пальпацію при проведенні медсестринського обстеження пацієнта із захворюваннями органів травлення.
15. Застосовувати суб'єктивні та об'єктивні методи дослідження при реалізації медсестринського процесу при захворюваннях сечової системи.
16. Застосовувати суб'єктивні та об'єктивні методи дослідження при захворюваннях сечової системи.
17. Застосовувати суб'єктивні та об'єктивні методи дослідження при реалізації медсестринського процесу при захворюваннях ендокринної системи.
18. Застосовувати суб'єктивні та об'єктивні методи дослідження при реалізації медсестринського процесу при захворюваннях кровотворної системи.
19. Застосовувати суб'єктивні та об'єктивні методи дослідження при реалізації медсестринського процесу при захворюваннях опорно-рухового апарату.
20. Ставити медсестринський діагноз згідно з таксономії сестринських діагнозів NANDA.
21. Скласти план діагностики захворювань легень.

22. Проводити клінічне та діагностичне обстеження пацієнта з метою виявлення симптомів та синдромів захворювання органів дихання.
23. Визначати діагностичні критерії захворювань органів дихання.
24. Планувати та реалізовувати медсестринські втручання відповідно до протоколів лікування, та профілактичні заходи.
25. Обґрунтувати попередній діагноз.
26. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні плевральної пункції.
27. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні, абдомінальної пункції.
28. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні стернальної пункції.
29. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні бронхоскопії.
30. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні гастофібродуоденоскопії.
31. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні колоноскопії.
32. Визначати показання, протипоказання та асистувати лікарю при проведенні ректороманоскопії.
33. Визначати основні обов'язки та права, особливості роботи медичної сестрибакалавра кардіологічного відділення.
34. Виявляти основні причини, симптоми та синдроми захворювань серцево-судинної системи.
35. Вміти проводити клінічне обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) пацієнтів при захворюваннях органів кровообігу.
36. Обґрунтовувати попередній сестринський та клінічний діагноз при захворюваннях органів кровообігу.
37. Проводити диференційну діагностику між подібними захворюваннями органів кровообігу.
38. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників лабораторних досліджень при захворюваннях органів кровообігу: крові, сечі тощо.
39. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників електрокардіологічного дослідження., проб з навантаженням, гіпоксичних проб тощо
40. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях органів кровообігу: гіпертензивній кризі, стенокардії, гострому коронарному синдромі, інфаркту міокарда, кардіогенному шоці, екстрасистолії, гострій серцевій недостатності (серцевій астмі та набряку легень), гострій судинній недостатності (колапсі, непритомності), хронічній серцевій недостатності.
41. Планувати медсестринські профілактичні та лікувальні заходи при визначених захворюваннях органів кровообігу.
42. Надавати рекомендації щодо дієтичного харчування, реабілітаційних заходів при захворюваннях органів кровообігу.

43. Планувати та реалізовувати правила техніки безпеки, охорони праці під час роботи з електроприладами, апаратами, що працюють під тиском, кисневими балонами; під час обстеження, виконання маніпуляцій, забору біологічного матеріалу для дослідження тощо.
44. Планувати та реалізовувати основні принципи організації та методи лікувальнопрофілактичної допомоги пацієнтам терапевтичного профілю.
45. Визначати основні обов'язки та права, особливості роботи медичної сестрибакалавра пульмонологічного відділення.
46. Вміти виявляти основні причини, механізми розвитку, симптоми та синдроми захворювань органів дихання.
47. Володіти методиками клінічного обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацію) пацієнтів з патологією органів дихання.
48. Планувати та реалізовувати медсестринські втручання щодо лікування та профілактики захворювань дихальної системи.
49. Застосовувати основні принципи медичної етики та деонтології під час роботи з пацієнтами та колегами.
50. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників досліджень загального аналізу мокротиння, бактеріологічного дослідження мокротиння, спірографії, дані рентгенологічних досліджень, бронхографії.
51. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях органів дихання.
52. Планувати медсестринські профілактичні та лікувальні заходи при визначених захворюваннях органів дихання.
53. Надавати невідкладну допомогу в разі нападу бронхіальної астми, астматичному статусі, легеневої кровотечі, задишці, сухому та вологому кашлі, аспірації блювотних мас, гіпертермічному синдрому.
54. Проводити диспансерне спостереження, реабілітаційні заходи, профілактику при певних захворюваннях органів дихання.
55. Визначати основні обов'язки та права, особливості роботи медичної сестрибакалавра гастроентерологічного відділення.
56. Виявляти основні причини, симптоми та синдроми захворювань травної системи.
57. Проводити клінічне медсестринське обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацію) пацієнтів при захворюваннях органів травлення.
58. Обґрунтовувати попередній сестринський та клінічний діагноз при захворюваннях органів травлення.
59. Проводити диференційну діагностику між подібними захворюваннями органів травлення.
60. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників лабораторних досліджень при захворюваннях органів травлення: крові, сечі, випорожнень, шлункового та дуоденального вмісту тощо.
61. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників додаткових досліджень: рентгенологічних, УЗД, ендоскопічних, рН-метрії тощо.

62. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях органів травного каналу: абдомінальному больовому синдромі, шлунковій та кишковій кровотечі, печінковій кольці, перфорації, блюванні, кровотечі з варикозно розширених вен стравоходу, печінковій недостатності, печінковій комі.
63. Планувати медсестринські профілактичні та лікувальні заходи при визначених захворюваннях органів травлення.
64. Надавати рекомендації щодо дієтичного харчування, реабілітаційних заходів при захворюваннях органів травлення.
65. Визначати основні обов'язки та права, особливості роботи медичної сестрибакалавра нефрологічного відділення.
66. Виявляти основні причини, симптоми та синдроми захворювань нирок та органів сечовиділення.
67. Проводити клінічне медсестринське обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) пацієнтів при захворюваннях нирок та органів сечовиділення.
68. Обґрунтовувати попередній сестринський та клінічний діагноз при захворюваннях нирок та органів сечовиділення.
69. Проводити диференційну діагностику між подібними захворюваннями нирок та органів сечовиділення.
70. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників лабораторних досліджень при захворюваннях нирок та органів сечовиділення: крові, сечі (загального, за Нечипоренком, Зимницьким) тощо.
71. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників додаткових досліджень при захворюваннях нирок та органів сечовиділення: рентгенологічних, УЗД, ендоскопічних тощо.
72. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях нирок та органів сечовиділення: нирковій кольці, гострій затримці сечі, нирковій еклампсії, симптоматичній гіпертензії, гострій та хронічній нирковій недостатності.
73. Планувати медсестринські профілактичні та лікувальні заходи при визначених захворюваннях нирок та органів сечовиділення.
74. Надавати рекомендації щодо дієтичного харчування, реабілітаційних заходів при захворюваннях нирок та органів сечовиділення.
75. Визначати основні обов'язки та права, особливості роботи медичної сестрибакалавра гематологічного відділення.
76. Виявляти основні причини, симптоми та синдроми захворювань крові та органів кровотворення.
77. Проводити клінічне медсестринське обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) пацієнтів при захворюваннях крові та органів кровотворення.
78. Обґрунтовувати попередній сестринський та клінічний діагноз при захворюваннях крові та органів кровотворення.
79. Проводити диференційну діагностику між подібними при захворюваннях крові та органів кровотворення.

80. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників лабораторних досліджень при захворюваннях крові та органів кровотворення.
81. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників додаткових досліджень при захворюваннях крові та органів кровотворення: рентгенологічних, УЗД, ендоскопічних тощо.
82. Асистувати лікарю при проведенні пункцій: стерильної, трепанобіопсії клубової кістки, лімфатичних вузлів.
83. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях крові та органів кровотворення: гемолітичному кризі, геморагічному синдромі, гіпертермічному та інтоксикаційному синдромі.
84. Планувати та реалізовувати медсестринські профілактичні та лікувальні заходи при визначених захворюваннях крові та органів кровотворення.
85. Надавати рекомендації щодо дієтичного харчування, реабілітаційних заходів при захворюваннях крові та органів кровотворення.
86. Визначати основні обов'язки та права, особливості роботи медичної сестрибакалавра ендокринологічного відділення.
87. Виявляти основні причини, симптоми та синдроми захворювань ендокринної системи.
88. Проводити клінічне медсестринське обстеження (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускультацию) пацієнтів при захворюваннях ендокринної системи.
89. Обґрунтовувати попередній сестринський та клінічний діагноз при захворюваннях ендокринної системи.
90. Проводити диференційну діагностику між подібними захворюваннями та патологічних станах ендокринної системи.
91. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників лабораторних досліджень при захворюваннях ендокринної системи.
92. Зіставляти клінічні прояви з результатами інтерпретації основних показників додаткових досліджень при захворюваннях ендокринної системи: рентгенологічних, УЗД, основного обміну тощо.
93. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при захворюваннях ендокринної системи: гіперглікемічній та гіпоглікемічній комі, гіперосмолярній комі, тиреотоксичній комі, мікседематозній комі, адисонової кризі, наднирниковій недостатності.
94. Планувати та реалізовувати медсестринські профілактичні та лікувальні заходи при визначених захворюваннях ендокринної системи.
95. Надавати рекомендації щодо дієтичного харчування, реабілітаційних заходів при захворюваннях крові та органів кровотворення.
96. Надавати невідкладну допомогу при виникненні критичних станів при алергічних станах: анафілактичному шоці, бронхоспазмі та набряку Квінке, кропив'янці.
97. Визначати характерні ознаки пневмоконіозу, оцінювати рентгенологічну картину та аналізувати особливості результатів спірографії.
98. Проводити медсестринський процес та здійснювати сестринські втручання згідно плану лікування, індивідуальних профілактичних та

реабілітаційних заходів, викликаних впливом промислових та побутових аерозолів та отруйних речовин.

99. Скласти план диспансерного спостереження за пацієнтами із професійним захворюванням.

100. Контролювати лікувально-охоронний та санітарно-протиепідемічний режим у структурних підрозділах лікувально-профілактичних закладів.

101. Координувати роботу та навчати підлеглий медичний персонал складним навичкам догляду за пацієнтами, реалізації плану медсестринських втручань та оцінки ефективності медсестринського процесу.

102. Застосовувати у своїй професійній діяльності чинні накази МОЗ України та контролювати виконання їх підлеглим персоналом.

6.2. Клінічне медсестринство в педіатрії

1. Аналізувати показники роботи соматичного відділення і стан надання лікувально-профілактичної допомоги дитячому населенню району, робити висновки і надавати рекомендації щодо їх поліпшення.

2. Аналізувати показники роботи діяльності педіатричної служби.

3. Скласти план спостереження і провести диспансерний нагляд за хворим на ту чи іншу патологію.

4. Зібрати повний анамнез життя й хвороби дитини.

5. Провести цілеспрямоване клінічне медсестринське обстеження дитини.

6. Оцінити фізичний, статевий і нервово-психічний розвиток дитини використовуючи таблиці центильних та сигнальних стандартів.

7. Розрахувати склад, об'єм та режим раціонального харчування для дітей першого року життя з урахуванням виду вигодовування.

8. Визначити показання до госпіталізації за профілем та організувати її.

9. Зібрати медсестринський анамнез у дітей при різних захворювань.

10. Провести первинний туалет новонародженого.

11. Оцінити стан новонародженої дитини при народженні.

12. Оцінити тяжкість асфіксії за шкалою Апгар.

13. Скласти алгоритм невідкладної допомоги при асфіксії новонародженого.

14. Проводити пероральну регідратацію дітей при ексикозі.

15. Демонструвати володіння навичками первинної реанімації новонародженого.

16. Провести ранню діагностику дисплазії кульшових суглобів та природженого звиху стегна.

17. Скласти план необхідного обстеження хворого і провести диференційну діагностику зі схожими нозологічними формами.

18. Вміти користуватися необхідною медичною апаратурою й інструментарієм (апаратом для вимірювання артеріального тиску, інгалятором, електровідсмоктувачем та інше).

19. Визначати основні показники діяльності серцево-судинної та дихальної систем (пульсу, артеріального тиску, дихання) в дітей.

20. Аналізувати результати інструментальних, лабораторних методів дослідження різних органів та систем у здорових і хворих дітей.

21. Провести орієнтовний розрахунок основних антропометричних показників для дитини будь-якого віку.

22. Визначати віковий період дитини з урахуванням анатомо-фізіологічних особливостей.
23. Оцінити вікову відповідність режиму дня, харчування та догляду.
24. Інтерпретувати найбільш інформативні ознаки уражень нервової системи при об'єктивному і лабораторному дослідженні хворого.
25. Проводити об'єктивне дослідження шкіри, підшкірної основи з урахуванням особливостей методики обстеження у дітей.
26. Проводити медсестринське обстеження органів дихання з врахуванням вікових особливостей дитини.
27. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження хворої дитини і інтерпретувати стан органів сечовиділення.
28. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження органів ендокринної системи з урахуванням особливостей методики у дітей.
29. Збирати анамнез і виявити дані, що вказують на зміни з боку імунної системи та системи крові у дитини.
30. Пояснювати особливості енергетичного, білкового, вуглеводного, ліпідного, водного, мінерального та кислотно-лужного обмінів у дітей.
31. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження у дітей з порушеннями обміну речовин.
32. Оцінювати та проводити профілактичні заходи прогресуванню гіпогалакції у матері.
33. Інтерпретувати результати аналізу крові і сечі у здорових дітей різного віку.
34. Визначати симптоми ураження мозкових оболонок у дітей.
35. Давати рекомендації щодо дієтотерапії при дистрофіях у дітей.
36. Визначати основні показники діяльності серцево-судинної та дихальної систем (пульсу, артеріального тиску, дихання) в дітей.
37. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці дитячих хвороб.
38. Визначати необхідний обсяг лабораторних (загальних, біохімічних, імунологічних), інструментальних (рентгенологічних, ультразвукових та інших) та спеціальних методів дослідження, організувати їх своєчасне виконання та оцінити їх результати.
39. Володіти сучасними технологіями медикаментозного забезпечення лікувального процесу.
40. Інтерпретувати показники клініко-анамнестичного, інструментального та лабораторного дослідження.
41. Налаштовувати інфузійну терапію з розрахунком складових частин залежно від конкретної клінічної ситуації.
42. Проводити венепункцію та налагоджувати інфузійну терапію.
43. Визначати групу крові за системою АВО, знати показання до переливання крові і її препаратів.
44. Проводити трансфузію крові і попереджувати її можливі ускладнення.
45. Визначати стан пацієнта, надавати невідкладну допомогу, проводити реанімаційні заходи (закритий масаж серця, штучне дихання, зовнішня

зупинка кровотечі, профілактика та лікування шоку різного походження, промивання шлунку при отруєнні та інше).

46. Зупинити зовнішню кровотечу; надати догоспітальну допомогу при внутрішніх кровотечениях; визначити об'єм втрати крові при гострих кровотечениях та вирішити питання про характер та об'єм замісної терапії.

47. Проводити катетеризацію сечового міхура дітям.

48. Визначати особливості та ускладнення промивання шлунка у дітей.

49. Проводити пульсоксиметрію та оцінку її показників.

50. Проводити експрес-діагностику гострих інфекційних хвороб ШКТ з використанням тест-систем.

51. Оцінювати стан дитини перед проведенням щепленням та в ранньому післявакцинальному періоді.

52. Складіть індивідуальний календар щеплень.

53. Проводити активну імунізацію (введення вакцини АКДП і АДП-анатоксину, поліомієлітної, корової, паротитної, проти краснухи, гепатиту В).

54. Проводити діагностичну пробу Манту.

55. Проводити введення протидифтерійної сироватки.

56. Надавати невідкладну допомогу при судомах у дітей.

57. Надавати невідкладну допомогу при гіпертермії у дітей.

58. Надавати невідкладну допомогу при дихальній недостатності.

59. Надавати невідкладну допомогу при астматичному статусі.

60. Надавати невідкладну допомогу при набряку легень.

61. Надавати невідкладну допомогу при гострій судинній недостатності у дитини.

62. Надавати невідкладну допомогу при приступі пароксизмальної тахікардії.

63. Надавати невідкладну допомогу при шлунково-кишковій кровотечі, що супроводжує виразкову хворобу.

64. Надавати невідкладну допомогу при синдромі блювоти у дітей.

65. Вести правильно медичну документацію.

6.3. Клінічне медсестринство в хірургії

1. Проводити суб'єктивне дослідження. Заповнювати історію хвороби.

2. Проводити об'єктивне обстеження: огляд хворого, пальпацію, перкусію, аускультацию.

3. Здійснювати підрахунок частоти дихання, реєстрацію даних в історії хвороби.

4. Надавати екстрену долікарську допомогу при легеневій кровотечі.

5. Надавати екстрену долікарську допомогу при бронхоспазмі.

6. Проводити плевральну пункцію(на фантомі).

7. Визначати пульс, його характеристику, реєструвати дані в історії хвороби.

8. Вимірювати артеріальний тиск, надавати йому характеристику, реєструвати дані в температурному листку.

9. Надавати екстрену долікарську допомогу при гіпертонічному кризі.

10. Надавати екстрену долікарську допомогу при больовому нападі.

11. Надавати екстрену долікарську допомогу при кардіогенному шоці.

12. Надавати екстрену долікарську допомогу при серцевій астмі.

13. Демонструвати техніку промивання шлунка(на фантомі).
14. Проводити фракційне зондування шлунка.
15. Проводити дуоденальне зондування.
16. Демонструвати техніку проведення сліпого зондування (тюбажа) (на фантамі).
17. Демонструвати техніку введення газовивідної трубки (на фантамі).
18. Брати випорожнення для лабораторного дослідження: копрологічного, бактеріологічного, на приховану кров, яйця гельмінтів.
19. Проводити підготовку пацієнта до ультразвукового дослідження печінки.
20. Проводити підготовку хворого, оснащення для проведення абдомінальної пункції.
21. Надавати екстрену долікарську допомогу при стравохідній, шлунковій, кишковій кровотечі.
22. Надавати екстрену долікарську допомогу при перфоративній виразці.
23. Надавати невідкладну долікарську допомогу при печінковій кольці.
24. Надавати невідкладну долікарську допомогу при печінковій комі.
25. Проводити підготовку пацієнта та взяття сечі для загального дослідження.
26. Проводити підготовку пацієнта та взяття сечі для дослідження за Зимницьким, Амбурже, Нечипоренко, Аддіс-Каковським.
27. Проводити взяття сечі для визначення глюкози.
28. Проводити катетеризацію сечового міхура м'яким катетером.
29. Проводити промивання сечового міхура.
30. Надавати невідкладну допомогу хворому при нирковій кольці.
31. Здійснювати догляд за хворими з гострою та хронічною нирковою недостатністю.
32. Надавати невідкладну допомогу в принципі лікування та особливості сестринського догляду при гострих анеміях, лейкозах.
33. Здійснювати інсулінотерапію: користуватися інсуліновим шприцом, проводити розрахунок дози інсуліну для введення його звичайним шприцом, особливості введення інсуліну.
34. Надавати невідкладну допомогу хворому при гіпоглікемічній і гіперглікемічній комі.
35. Надавати невідкладну допомогу хворому при анафілактичному шоці.
36. Демонструвати техніку виконання внутрішньошкірної імунологічної проби на туберкульоз (проба Манту) на фантомі.
37. Демонструвати техніку виконання скарифікаційної і внутрішньошкірної проби на чутливість організму до лікарського препарату (на фантомі).

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

7.1. Клінічне медсестринство у внутрішній медицині

Основна:

1. О.С. Стасишин, Н.І. Іванів, Г.Б. Ткачук. Медсестринство у внутрішній медицині. Підручник. Київ, ВСВ «Медицина» 2017- 536 с. [Google disk](#) [ПВНЗ МПУ](#)
2. Галина Кучанська. Обстеження та оцінка стану здоров'я людини : навч. посіб. / Київ : Науково- методичний центр ВФПО, 2023. – 204 с.
https://drive.google.com/file/d/1pAFg_KkxmSvvWVZH-oYFghBzdp23JlcO/view
3. Н. С. Михайловська, Т.О. Кулинич, І.О. Стецюк. Пропедевтика внутрішніх хвороб (за професійним спрямуванням). Навчально-методичний посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. – 316 с..
<http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/10362/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A4%D0%A2%D0%95%D0%A2%20%D0%9C%202.pdf>
4. О.С. Стасишин, Р.В. Задорожний, В.О. Синюгіна. Практикум із внутрішньої медицини. Терапія.: навч. посібн. Київ, ВСВ «Медицина» 2015- 256 с. [Google disk](#) [ПВНЗ МПУ](#)
5. За заг. ред. М.І. Шведа, Н.В. Пасечко. Медсестринство в терапії: Підручник. Тернопіль: Укрмедкнига, 2004. – 546 с.
<https://medmuv.com/books/Pase4ko-pii.pdf>

Додаткова:

1. Медсестринство у внутрішній медицині: навч. посіб. / М.Б. Шегедин, І.Ф. Шкляр, Л.М., Подносова Л.П., Дацко О.Т., О.Т.Шавала. – К.: Медицина», 2009. – 176 с.
2. Москаленко В.Ф. Пропедевтика внутрішніх хвороб. – К. Книга плюс, 2007. – 450 с.
3. Основи медичних знань та методи лікування за Девідсоном. / За ред. К.Р.Едварда, І.А.Д.Бавчера. – Т.1, Т.2. - Київ: «Кобза». – 1994. – 288 с.
4. Панчишин М.В. «Азбука електрокардіографії». – Львов. – 1996. – 15с.
5. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими / За заг. ред. д.м.н., проф. А.В.Єпішина. – Тернопіль Укрмедкнига, 2003. – 467 С.
6. Пропедевтика внутрішніх хвороб / За ред. Ю.І.Децика. – Київ.: «Здоров'я»,- 1998. – 546 с.
7. Сімейна медицина: у 3 книгах. — Книга 2. Симптоми і синдроми в клініці внутрішніх хвороб: підручник (ВНЗ IV р. а.) / Л.С. Бабінець, О.М. Барна, С.В. Білецький та ін.; за ред. О.М. Гиріної, Л.М. Пасієшвілі. – Медицина, 2016. – 456 с.
8. Середюк Н.М., Вакалюк І.П. Внутрішня медицина. Терапія: підручник. – К.: Медицина, 2010. – 66 с.
9. Яворський О.Г. Основи внутрішньої медицини. - К «Здоров'я», 2000. – 456 с.

Інформаційні ресурси:

1. Наказ МОЗ України від 01.06.2013 р. «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій». [Електронний ресурс] – режим доступу <https://ips.ligazakon.net/document/MOZ20081>
2. Реєстр медико-технологічних документів. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://hta.ua/dokumenti/reguljatorna-baza-hta-ukraini/reiestr-mediko-tehnologichnih-dokumentiv.html>
3. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс] – режим доступу https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/
8. Внутрішня медицина – Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] – режим доступу https://pidru4niki.com/77840/meditsina/vnutrishnya_meditsina
9. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті. Навчальний посібник / Маліков М.В., Богдановська Н.В., Свасьєв А.В. Запорізький національний університет – Навчальні матеріали онлайн. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/07/Malikov-M.-V.-ta-inshi-Funksionalna-diagnostika-u-FV-i-sporti.pdf>
10. Збірка лекцій для студентів з дисципліни «Медсестринство у внутрішній медицині» - 315 с. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://vseosvita.ua/library/zbirka-lekcij-dlastudentiv-z-disciplini-medsestrinstvo-u-vnutrisnij-medicini-61304.html>

7.2. Клінічне медсестринство в педіатрії

Основна:

1. Чекурда Г.В. Педіатрія. Навчальний посібник для здобувачів вищої медичної освіти спеціальності 223 «Медсестринство». Житомирський медичний інститут. 2023. – 236 с.
https://www.zhim.org.ua/images/ped_oskar_23/%D0%A7%D0%B5%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B4%D0%B0%20-%20%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%B7%20%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D1%96%D0%B0%D1%82%D1%80%D1%96%D1%97.pdf
2. Т.В. Фролова, І.Р. Сіняєва, Н.С. Осман та ін. Догляд за дітьми, його роль у лікувальному процесі та організація роботи в умовах педіатричного стаціонару : метод. вказ.. Харків : ХНМУ, 2024. 52 с.
<https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c166706d-1fe4-43a9-a7d1-82f429aa122e/content>
3. Т.В. Фролова, О.В. Атаманова, Н.Ф. Стенкова та ін. Надання невідкладної допомоги дітям на догоспітальному етапі : метод. вказ. Харків, 2021. 48 с.
<https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/dfdd2de3-4b0b-46b3-94c4-20f5c62ac0e5/content>
4. Ю. В. Марушко, Т. В. Гищак, С. А. Пісоцька, Т. В. Марушко Клінічне обстеження та семіотика уражень органів і систем у дітей. Київ-Хмельницький, ФОП Сторожук О.В., 2020 – 208 с.
<http://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/3416/1/semiotyka2.09.20.pdf>
5. Т.С. Оспанова, О.С. Більченко, Ж.Д. Семидоцька та ін. Клінічний медсестринський діагноз: навч. посібник для бакалаврів, магістрів та медсестер за спеціальністю «Медсестринство». Харків : ХНМУ, 2019.

– 156 с.

<https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/36634ed5-f96a-423c-adee-3cfdc06e2821/content>

Додаткова:

1. Чеботарьова В.Д., Майданник В.Г. Пропедевтична педіатрія. – К., 2001.
2. Практикум з пропедевтичної педіатрії з доглядом за дітьми / Під ред. Майданник В.Г., Дука К.Д., Бурлай В.Г. – К.: Знання України, 2002.
3. Майданник В.Г. Педіатрія. – Харків: Фолио, 2002.
4. Ткаченко С.К., Поцюрка Р.І. Педіатрія. - К.:Здоров'я. - 2000. - 520 с.
5. Дитячі хвороби: підручник За ред. В.М. Сидельникова. - К.: Здоров'я,1999.
6. Невідкладні стани в педіатрії: навч. посіб. За ред. Р.І. Поцюрка. - К.: В СБ "Медицина", 2010.
7. Тарасюк В.С. та інш. Медсестринство в педіатрії. - К.: - “Здоров’я” 2003. – 323 с
8. Педіатрія: навч. посіб. Заред. О.В. Тяжкої. -К.: Медицина, 2005.
9. Педіатрія: навч. посіб. За ред. В.С. Тарасюка, І.Ю. Андрієвського. - К.: Медицина", 2009.
10. Практикум з педіатрії в модулях: навч. посіб. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. - К.: Медицина, 2011. - 160 с.
11. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб та основами імунпрофілактики: підручник За ред. С.К. Ткаченко, Р.І. Поцюрка. - К.: Медицина, 2011. - 552 с
12. Интенсивная терапия в педиатрии. Практическое руководство Под ред. В.А. Минельсона. -М., 2003.

Інформаційні ресурси:

1. Наказ МОЗ України від 01.06.2013 р. «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій». [Електронний ресурс] – режим доступу <https://ips.ligazakon.net/document/MOZ20081>
2. Реєстр медико-технологічних документів. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://hta.ua/dokumenti/reguljatorna-baza-hta-ukraini/reiestr-mediko-tehnologichnih-dokumentiv.html>
3. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс] – режим доступу https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/

7.3. Клінічне медсестринство в хірургії

1. Попович Я.М. Клінічне медсестринство в хірургії. Навчальний посібник. Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2020. -240 с.

[Google disk ПВНЗ МПУ](#)

2. Криворучко І.А., Чугай В.В., Гончарова Н.М. Медсестринство в хірургії : навч. посібник для медичних сестер-бакалаврів та медичних сестер-магістрів. Харків : ХНМУ, 2017. – 56 с.

<https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e8c08a88-688c-4f9d-8b6f-f4bc9b3b5037/content>

3. Усенко О.Ю., Білоус Г.В., Путинцева Г.Й. Хірургія. Підручник. Київ, ВСВ «Медицина» 2010– 400 с. [Google disk ПВНЗ МПУ](#)
4. За ред. В.Г. Безродного. Практикум до практичних занять з хірургії. Київ: ВПЦ «Експрес», 2017.- 614 с.

<http://ir.librarynmu.com/bitstream/123456789/1871/1/%D0%9C%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BB%D1%8C%208%20%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82.pdf>

Додаткова:

1. В. С.Тарасюк, А. О. Новицький, Л. А. Новицька „Клінічне медсестринство в хірургії”.- Київ: "Медицина", 2016.- 361 с.
2. Касевич Н.М., Практикум із сестринської справи.- Сімферополь: Таврида, 2011-248с.
3. Кулачек, Р.І. Сидорчук, В.Д. Фундюк, Б.І. Шумко та співавт. Основи хірургічної практики. Чернівці: Видавництво Буковинської державної медичної академії, 2011. – 132с.
4. Скрипниченко Д.Ф. "Хірургія» - К.: Здоров'я, 2012.- 317 с.
5. Касевич Н.М., Практикум із сестринської справи. - Сімферополь: Таврида, 2015-248с.
6. Губенко І.Я., Шевченко О.Т., Бразолій Л.П., АпшайВ.Г. Медсестринський процес: Основи сестринської справи та клінічного медсестринства. — К.: Здоров'я, 2011. — 208с.
7. Кіт О.М., Ковальчук О.Л., Пустовойт Г.Т. Медсестринство в хірургії. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2012. — 496 с.
8. Ковальчук О.Л., СабадишинР.О., Маркович С.В. Медсестринство в хірургії. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2012. — 480 с.
9. Желіба М.Д. Загальна хірургія/за ред. М.Д.Желіби, С.Д.Хімича, І.Д.Герич та ін. - Київ: "Медицина", 2010. - 448с.
10. Дронов О.І. , Сипливий В.О., Ковальська І.О., СкомаровськийО.А.та ін. Курс лекцій з загальної хірургії. - Київ. - 2011. - 235с.
11. Загальна хірургія з клінічною психологією: підручник/Каніковський О.Є., Дронов О.І. та ін.. – Вінниця: ФОП Рогальська О.І. – 2015. – 590с.
12. Дронов О.І., Ковальська І.О., Скомаровський О.А., Насташенко І.Л., Горлач А.І., Земсков С.В.. Тестові завдання з курсу загальної хірургії. - Київ. - 2015. - 117с.

Інформаційні ресурси:

1. Наказ МОЗ України від 01.06.2013 р. «Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій». [Електронний ресурс] – режим доступу <https://ips.ligazakon.net/document/MOZ20081>
2. Реєстр медико-технологічних документів. [Електронний ресурс] – режим доступу <https://hta.ua/dokumenti/reguljatorna-baza-hta-ukraini/reiestr-mediko-tehnologichnih-dokumentiv.html>
3. Галузеві стандарти та клінічні настанови. [Електронний ресурс] – режим доступу https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/